

2011
ЖОВТЕНЬ
№10 (226)

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

**МОЛИТВА
НА ВЕРВИЦІ –
ЄДНАЄ ЗАХІД І СХІД**

**У БУЧАЦЬКІЙ ЄПАРХІЇ –
НОВОВИСВЯЧЕНИЙ
ПРАВЛЯЧИЙ АРХИЄРЕЙ**

**СПОЖИВАЦЬКА
МЕНТАЛЬНІСТЬ –
НАРУГА НАД ЛЮДИНОЮ**

**БУЧАЧ • МОНАСТІР ЧЕСНОГО
ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО •**
Колегіум ім. св. Йосафата
Тернопільська обл. м. Бучач

ЗМІСТ

ХОДИМО ДО СВІТЛА

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

Вкотре ми зустрічаємося із необхідністю пізнати правду, бо тільки правда визволяє і об'єктивно приводить людину до свободи. Можемо багато роздумувати про потребу й ознаки правди, але варто погодитися, що правда завжди залишається одна. Дехто може настоювати, мовляв, кожний має свою правду. Таке твердження є дуже проблематичне, адже не може бути багато правд, можуть хіба що існувати різні погляди на одне й те ж явище, подію тощо. Але якщо ми чесні перед собою і перед Богом, то, пізнавши правду, відрікаємося своїх хибних думок, а пристаємо до правди і вона стає парадигмою, головною складовою наших поглядів і діяльності. Коли ж перебуваємо в неправді, то способів і напрямків обману є настільки багато, що людина розгублюється й почувається справді у темряві, не знаючи, куди прямувати, що думати і як діяти.

Очевидно, що не кожна неправда відразу є гріхом. Особливо тому, що не всі мають право знати усю правду. Наприклад, ми не повинні намагатися дізнатися, що саме наші знайомі чи рідні сказали священику під час сповіді, не повинні знати, яка причина непорозуміння в сусідів, не мусимо знати подробиць із життя інших людей, чи, наприклад, всіх державних таємниць. Людина повинна вчитися проживати в довірі і насамперед до Божого Провидіння, але також довіряти іншим. Саме тому повинна зватися жити у правді, відповідати за свої вчинки, але вміти не брехати, а тільки зберігати таємниці для того, щоб не наразити на непотрібну небезпеку себе або ближнього. Якщо ж людина починає брехати, не встигає навіть реєструвати всю брехню, яку видає, сама заплутується і чинить кривду іншим.

На жаль, в нашому суспільстві встановилася міцна тенденція постійно жити в обмані. Походить таке явище, ймовірно, ще від Радянського Союзу, де брехня була офіційною

СЛОВО РЕДАКТОРА	3
НАМИРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД	6
<i>Покровитель на листопад:</i> СВЯТИЙ МАРТИН ТУРСЬКИЙ, 3 листопада	7
<i>о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ</i> ЄВАНГЕЛІЯ ВІД МАТЕЯ	8
У БУЧАЦЬКІЙ ЕПАРХІЇ – НОВОСВЯЧЕНИЙ ПРАВЛЯЧИЙ АРХІЄРЕЙ	10
НОВИЙ ЕПАРХ БУЧАЦЬКІЙ – ВЛАДИКА ДМИТРО ГРИГОРАК	13
ІНТЕРВ'Ю З ВЛАДИКОЮ-НОМІНАНТОМ ДМИТРОМ ГРИГОРАКОМ, ЧСВВ	14
<i>Бр. Петро ВЕНГРИН, ЧСВВ</i> ВІЧНІ ОБІТИ В ПІДГОРЕЦЬКОМУ МОНАСТІРІ	15
<i>Бр. Петро ВЕНГРИН, ЧСВВ</i> СВЯТО ЗНАНЬ У БУЧАЦЬКОМУ КОЛЕГІУМІ ІМ. СВ. СВЦМУЧ. ЙОСАФАТА	15
ЗВЕРНЕННЯ ДЕЛЕГАТІВ V-ОЇ СЕСІЇ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ТЕМУ «БОГОПОСВЯЧЕНЕ ЖИТТЯ В УГКЦ»	16
ОСНОВНЕ ФОРМУВАННЯ БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ	18
БЕНЕДИКТ XVI: «НАЙБІЛЬША СПОКУСА – ВТРАТИТИ ДОВІР'Я ДО БОЖОЇ ПРИСУТНОСТІ»	20
В УКРАЇНУ ПРИБУВ НОВОПРИЗНАЧЕНИЙ АПОСТОЛЬСЬКИЙ НУНЦІЙ	22
ДВА ГОРОБЧИКИ	25
ІВАНКОВА ВЕРВИЦЯ	26
КОНКУРС «СТОРИНКАМИ СВЯТОГО ПИСЬМА»	28
МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА	28
ЗАГАДКА «ВИБЕРІТЬ СЛОВО»	30
«ЦЕ БУЛО ЧУДО ЧЕРЕЗ МАРІЮ...» Інтерв'ю з духовним провідником Мілес Єзу отцем Робертом Ніколетті	31
ВОЮЮЧІ СИНИ ТА ДОЧКИ НЕПОРОЧНОГО СЕРЦЯ МАТЕРІ БОЖОЇ БОГОЯВЛЕННЯ, МІЛЕС ЄЗУ (ВОЇН ІСУСА)	33
ПАМ'ЯТІ ОТЦЯ МАРКІЯНА МАРІСЮКА, ЧСВВ	34
РЕДАКТОР «МІСІОНАРЯ» 1927-1932, 1940 РР. ОТЕЦЬ МАРКІЯН МИХАЙЛО МАРІСЮК, ЧСВВ	34
<i>Роман ГАЛУШКА</i> ВИХОВАТЕЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДУШІ	37
<i>Віктор ЗАХАНДРЕВИЧ</i> ДЕЩО ПРО КУЛЬТУРУ СПОЖИВАЦТВА	39
<i>бр. Партеній ПІДЧЕХА, ЧСВВ</i> МАРІЯ – ПОКРОВИТЕЛЬКА НАШОГО НАРОДУ	41
<i>о. д. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ</i> МОЛИТВА НА ВЕРВИЦІ ЄДНАЄ ЗАХІД І СХІД	42
<i>о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ</i> З ВЕРВИЦЕЮ У РУКАХ – КРИЗЬ ЖИТТЯ	45
<i>Леся ШТИКАЛО</i> КРОСВОРД «ЛІТЕРА «Ф»	50

державною політикою. Наприклад, політичні діячі постійно вихваляли цей суспільний лад і спосіб життя у країні, хоча більшість людей страждали від страху перед переслідуваннями, від неможливості виявляти свої погляди, в тому числі релігійні, а навіть від звичайного і постійного браку найпростіших матеріальних благ. Державні і господарські чиновники постійно звітували про виконання й перевиконання планів виробництва, хоча всі знали, що це неправда. Радіо, телебачення і друковані засоби інформації повідомляли про визначні здобутки, насправді ж нас оточували відчай і безперспективність. Брехня увійшла у наше життя так міцно, що ми намагаємося обманути одне одного навіть у родині. Розуміємо, що це провадить у безвихідь, але страх від того, що через визнання правди можемо постраждати викидає нас у вир брехні.

Спосіб життя нашої держави і суспільства сьогодні мало чим відрізняється від радянського. Найбільше це виявляється у брехні, яка поступово заповнює дедалі більше суспільних клітин, починаючи від сім'ї і школи та закінчуючи найвищими щаблями державної системи. На жаль,

брехня в політиці стала не винятком, а швидше правилом і способом політичного життя і діяльності. Дуже показовими виявилися так звані судові процеси над політиками: колишнім прем'єр-міністром та міністром внутрішніх справ. Якщо добре розібратися, то навіть згідно із теперішнім законодавством є за що судити чи не кожного депутата Верховної Ради, чи Міністра у Кабінеті міністрів України. Поведінку захисту можна зрозуміти, адже захищатися необхідно від величезної державної машинерії. Але поведінку державних органів можна пояснити тільки бажанням за будь-яку ціну винести осудний вирок, без огляду на свідків, сміховинність звинувачень і відсутність звичайної логіки. Проте, така поведінка притаманна чи не всім політикам, в тому числі тим, над якими триває судовий процес: багато гучних заяв, обіцянок, виправдань, які не привели до жодних результатів.

Прийшов час говорити правду, а над усе правду полюбити. Христос каже: я Правда, дорога і життя. Щоб вміти прийняти правду сьогодні, необхідно любити Христа. Хто Його любить, той іде до світла, щоб виявилися його діла, сподіяні бо вони в Бозі. ■

Головний редактор:

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Відповідальний секретар:

Igor САВ'ЯК

Радакційна колегія:

о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературне редагування:

Христина МИХАЛЮК

Дизайн та комп'ютерна верстка:

Олег ПЕЛЕНИЧКА

Фото на обкладинці:

Роман ДАЦЬО

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959**Адреса редакції:**

м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святооунуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net, misionarchik@i.ua
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 30.09.2011 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5500 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

**Передруки і перекази дозволені за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право виправляти і
скорочувати надіслані матеріали.**

©Журнал «Місіонер», 2011

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

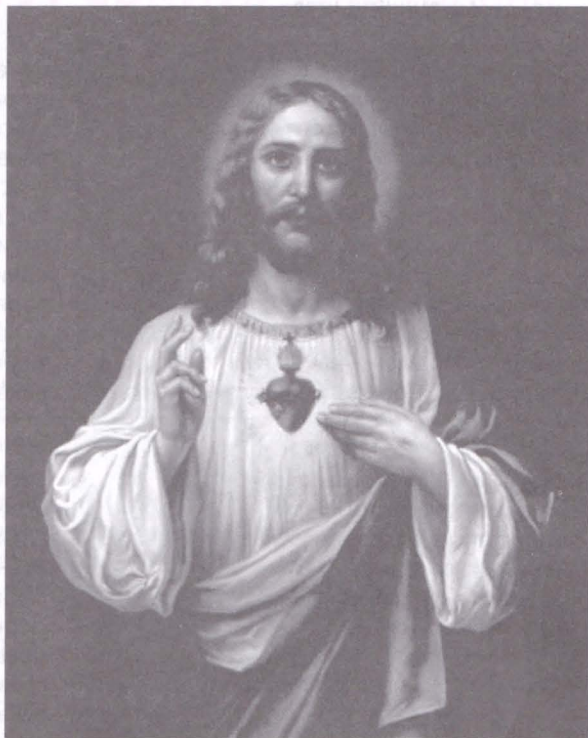
О, Божественне Серце Ісуса!
У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, молись Бога за нас!

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЖОВТЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: За невиліковно хворих, щоб віра в Бога і любов братів підтримували їх у їхніх стражданнях.

МІСІЙНИЙ: Щоб відзначення Всесвітнього дня місій посилило серед Божого народу євангелізаційний запал і підтримку місійної діяльності через молитву і матеріальну допомогу найбільш убогим Церквам.

МІСЦЕВИЙ: Щоб жителі гірських сіл усвідомили загрозу, яку несе вирубування лісів і забруднення річок, і старалися зберігати природу – Божий дар – чистою.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

(З благословення Святішого Отця)

о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: За Східні католицькі Церкви, щоб їхню славу традицію знали і поважали як духовний скарб, цінний для цілої Церкви.

Святий Кипріян, який жив у III столітті, писав: «Бог один, і Христос один, і одна Церква, і віра є одна, Його люди склеєні клеєм злагоди у міцну єдність тіла. І ця єдність не може бути розірвана на шматки, ані одне тіло Церкви не може бути поділене на окремі кусні». Східні католицькі Церкви бережуть і плекають

цю єдність, підкреслюючи обрядовою лінією – традицією Церкви, де ця єдність доповнюється. Ми як члени цієї міцної єдності маємо обов'язок пам'ятати, поважати і знати свою участь і свою традицію у Церкві. Власним життям маємо являти світові, що християни-католики, за словами Тертуліяна, «є спільнотою з одним релігійним почуттям, одною єдністю порядку і одними узами надії», а наша традиція є скарбом, який потрібно любити і поширювати у світі в такий спосіб, щоби й інші християни виявляли бажання молитися разом з нами. ■

МІСІЙНИЙ: Щоб африканський континент знайшов у Христі силу стати на шлях примирення і справедливості, згідно з вказівками другого Синоду єпископів, присвяченого Африці.

Вибухова вдача лежить у природі людей чорного континенту. Але це не може бути виправданням і не може толеруватися. У Христі кожен має силу і можливість викоринити зло, гріх. Кожен може причинитися до миру і справедливості на землі. Правда, не просто цього

досягнути через те, що мирне африканське населення часто-густо стає знаряддям ведення нафтових, міжплеменних чи міжрелігійних воєн. Якщо вдасться донести до свідомості більшості людей Африки, що саме Христова Церква є основним стовпом і фундаментом правди (св. апостол Павло), і навколо цього стовпа й на цьому фундаменті мають вибудуватися людські стосунки, тільки тоді вірні відчують себе людьми незалежно від політичної чи економічної ситуації на цьому континенті і тільки тоді запанує мир і спокій у їхніх душах. ■

МІСЦЕВИЙ: Щоб вірні на парафіях були переконані у важливості своєї активної участі у справах місцевої Церкви, стали допомогою священикам у поширенні Божого Царства.

«Церква є ділом Божого Провидіння, досягнутого через пророцтва пророків, через вочленення і навчання Христа, через подорожі, смерть мучеників, через гідне подиву життя святих» (св. Августин). На парафіях вірні мусять бути свідомі своєї історії й своєї мирянської місії у справі поширення Божого Царства. Має бути солідарність і гармонійні стосунки між

священиком і вірними, щоб плоди були явні. Священик є делегований: має владу прощати гріхи (Мт. 28,18-20), має владу приносити Євхаристійну жертву (1 Кор. 11,23-24), має владу говорити голосом Христа (Лк. 10,16), має законодавчу і дисциплінарну владу (Мт. 18,17-18) – це права священика, які ідуть поряд із душпастирськими обов'язками. Вони мають рухатися в такому напрямку, що і на протилежній стороні (у вірних), зберігалися такі права і обов'язки, які в комплексній співпраці становили б переконливу відповідь викликам Церкви і вели б до єдності і сопричастя у Слові. ■

■ ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛИСТОПАД

СВЯТИЙ МАРТИН ТУРСЬКИЙ, 3 листопада

Святий Мартин Турський народився на початку 4-го ст. в римській провінції Паннонії. Він ріс у нехристиянській родині, а його батько, римський воєначальник, бажав для нього військової кар'єри. Однак під час здобування освіти в Італії Мартин ознайомився з християнством.

Потрапивши у Галлію (сучасну Францію), де служив офіцером, Мартин однієї зимової ночі зустрів тремтячого жебрака. Не маючи грошей, він скинув із себе плащ-накидку, розрубав навпіл мечем і віддав одну половину жебракові. Тієї ж ночі Мартин побачив сон: Ісус Христос був обгорнутий половинкою плаща, що дісталася жебракові. Після цього випадку Мартин охрестився. Далі слідували роки служіння християнській вірі під проводом св. Іларія, єпископа Пуатьє.

Пізніше Мартин усамітнївся в пустині Лігуже. Це місце завдяки ньому стало першим монастирем у Франції і розсадником монашества на цих теренах. Багато він спричинився до поширення християнства в Галлії та до боротьби з ересями. Особливо ж прославився Мартин тим, що читав молитви над біснуватими. Приблизно у 370 р. його буквально виманили у м. Тур у Франції та проголосили єпископом, хоча Мартин прагнув значно скромнішого служіння. Та цей чоловік кремезної військової статури і надалі з великою добротою дбав про нужденних, заслуживши собі прізвисько Милостивого. Окрім того, Мартин заснував великий і активний діючий центр монашого життя в Мармутьє.

Помер св. Мартин під час молитви у 397 р. Про розмах його діяльності свідчить те, що на його похорон, за переказами, зібралось близько 2 тисяч монахів!

Плащ (капела) святого Мартина став державною святинєю франкських королів. Його використовували як хоругву, що означала

■ Святий Мартин Турський.

присутність Бога. Але коли цей плащ став реліквією Церкви, йому було представлено охоронця-священника, який завжди ходив з ним. Цей охоронець плаща святого Мартина обслуговував також релігійні потреби короля і через це отримав титул капелана, а місце, де зберігався в поході цей плащ, стало називатися «каплицею» – місцем богослужіння. Із занепадом королівської влади спочатку більші васали переймали на себе королівські почесті, а пізніше кожен лицар намагався мати при військовому підрозділі свого власного капелана. Так з'явився інститут капеланів.

Святий Мартин Турський був одним з улюблених святих за середньовічної Західної Європи. Він також належить до п'яти національних покровителів Франції. ■

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД МАТЕЯ

Сантьяго Гіхарро Опорто

(Переклав з іспанської о. Йосафат Коваль, ЧСВВ)

2. Відповідь Матея

Матеї намагався досягти того, щоб його спільнота мала перед собою водночас вістку Ісуса і таїнство Його особи. Матеєве свідчення віри обумовлене ситуацією, в якій жили люди, для яких він писав, і це спричинило його особливості. Порівнюючи це Євангеліє з іншими, зауважуємо особливе зацікавлення в усьому, що стосується Церкви, але також і власне бачення Ісуса та християнського життя.

Ісус – Месія, воскреслий Син Божий

Впродовж всього Євангелія багато персонажів, та й сам євангелист, використовують різні титули щодо Ісуса: Син Давида, Син Авраама, Син Божий, Син чоловічий, Господь, Месія, Вчитель. Ісус з'являється також як терплячий Слуга (див. Іс. 53). В інших місцях євангелист зазначає, що в Ньому сповнюються пророцтва Старого Завіту. В кінці Євангелія сам Ісус представляється як воскреслий Господь, присутній у спільноті. Бачення Матеєм Ісуса – багате і комплексне. Щоб його краще зрозуміти, можемо розглядати всі титули у чотирьох ключах.

Насамперед, спільнота Матея була переконана, що земний Ісус продовжує бути присутнім між ними як воскреслий Господь. Ця близька присутність Ісуса вселяла в них довіру і силу наперекір негараздам, слугувала орієнтиром під час прийняття важливих рішень та підтримувала їх у їхньому місіонерському завданні (Мт. 1,23; 18,20; 28,20). Матеї лише робить розрізнення між Ісусом земним та Ісусом, що їх супроводжує тепер. Тому, оповідаючи про життя Ісуса, Матеї переносить на нього досвід, який з воскреслим Ісусом має його спільнота. Господь – титул, яким звертаються учні до Ісуса (Мт. 8,21) і ті, що мають віру (Мт. 8,2,6,8).

У ситуації, в якій перебувала Матеєва спільнота, було дуже важливо показати, що Ісус був Месією, тобто Сином Божим, в Якому сповнилися

старозавітні пророцтва, тому що одне з найважливіших заперечень, які вислуховували християни з боку юдеїв, було те, що Ісус не був Месією. Титул Месія часто з'являється у контексті сумніву (Мт. 11,2) або дискусії (Мт. 22,42), і це саме стається титулу Син Давидів. Ісус говорить про розуміння месіанізму, занадто поєданого з політичними очікуваннями (Мт. 22,21-46), і представляється як терплячий Слуга, пророкований Ісаєю (Мт. 8,17; 12,15-21; 17,5). Він і справді є Месією, Сином Давида, але не таким, якого дехто очікував.

Для Матея і його спільноти, однак, титул, що найкраще виражає те, ким є Ісус, – Син Божий. Так Його ідентифікує голос з неба у час хрещення (Мт. 3,17) і під час преображення (Мт. 17,5); такий титул з'являється ще в розповідях про саме дитинство Ісуса (Мт. 1,18-25; 2,15); таким Його визнають учні (Мт. 14,33; Мт. 16,16), а також римський сотник і солдати у підніжжі хреста (Мт. 27,54). Коли супротивники Христа хочуть поставити під сумнів Його ідентичність, тоді вони сумніваються у Його синівстві (Мт. 4,3,6; 27,40,43). Вони вимагають, щоб Він не називав Себе Сином і не показував тим свою владу, але Ісус об'являє своє Боже синівство у послуху волі Отця. У культурі, в якій жив Ісус та перші християни, найкраще, що виявляло сина, – це його послух своєму батькові. Ісус об'являється, отож, як правдивий Син, і не лише в устах тих, що визнають Його як такого, але також за допомогою жестів, що показують Його послух волі Отця (Мт. 26,36-46).

Ісус є, врешті, Сином Чоловічим. Значення цього титулу у Матея натхнене книгою Даниїла. Син Чоловічий є, перш за все, Господом історії. Його прихід буде великим знаком, що прийшов кінець часів (Мт. 24,29-31, де цитується Дан. 7,13-14), і момент суду (Мт. 25,31-46). Ісус є, отож, Господом історії, що має владу та останнє слово; є Господом неба і землі, і Йому дана всяка влада, як це видно в останньому епізоді Євангелія (Мт. 28,18).

За допомогою всіх цих титулів Матеї відображає віру своєї спільноти. Його Євангеліє не є нейтральним оповіданням, але визнанням віри, дозрілої у роздумуваннях, досвідченнях

кожного дня і у конфронтаціях зі синагогою, що не сприймала Ісуса за Месію.

Церква – братня спільнота

Євангеліє від Матея найбільше розвиває роздумування про Церкву. Це міркування почасти є плодом розриву з синагогою, адже саме в цьому контексті його спільнота змушена була визначати свої власні контури.

Для Матея Церква – це народ, зібраний Ісусом, правдиві спадкоємці Авраама, які успадкували місію давнього Ізраїля (Мт. 21,43). Добра Новина Ісуса спершу була скерована до Ізраїля (Мт. 10,6), щоб звістити йому, що прийшов час проголошувати спасіння всім народам (Іс. 2,2-5; 42,1-4). Але Ізраїль відкинув це запрошення і відкинув Ісуса (Мт. 11). Як наслідок, Ісус запросив новий народ, що принесе плоди у свій час (Мт. 21,43), і місія якого полягає у несенні Доброї Новини всім людям (Мт. 28,16-20). Так народжується Церква як спадкоємниця місії, призначеної Ізраїлю.

Модель цієї спільноти з'являється у вченні, яке Ісус скеровує до своїх учнів, та у відносинах, які Він встановлює з ними. У своєму представленні учнів Матей пропонує модель християн своєї спільноти. Дві позиції, що найкраще характеризують учня, – це віра і розуміння вчення Ісуса. У Євангелії віра учнів зазнає певного розвитку. Спочатку вона нерішуча (Мт. 6,30; 8,26; 14,31; 16,8; 17,20), але завдяки їхньому спілкуванню з Ісусом ця віра зростає (Мт. 14,33), а вони щоразу краще розуміють Його вчення (Мт. 13,51; 16,12; 17,13). Ці стосунки з Ісусом є фундаментом їхньої приналежності до Церкви.

Учні, які вірять в Ісуса і розуміють Його вчення, творять братню спільноту, у якій найбільшим титулом слави є служіння (Мт. 23,11-12). Запрошення до служіння відбувається на фоні спокуси перейняти зразок синагоги, що ґрунтується на владі та привілеях (Мт. 23,4-7). Учні мають стати слугами та рабами одні одним (Мт. 20,26,27; 23,11), наслідуючи приклад Ісуса, який не прийшов, щоб Йому служили, але щоб послужити (Мт. 20,28). У християнській спільноті не повноваження є інструментом влади, але упривілейована можливість для служіння.

Нарешті, у промові про спільне життя Матей змальовує дві основні постави для життя хрис-

тианської спільноти: увагу до найменших та прощення. Прийняття та увага до малих, слабких у вірі та відпалих (Мт. 18,1-14) ставить у центрі братерства тих, що в очах світу найменш важливі, творячи модель взаємної солідарності, що характеризувала, отже, родинні відношення. Матей наполягає також на важливості прощення (див. Мт. 5,21-26; 6,12.14-15) як одного із найміцніших стовпів для будовання спільноти. Це прощення не походить від добровільного рішення, але з досвіду буття прощеними Богом (Мт. 18,21-35).

Творити волю Отця

Однією з характеристик цього Євангелія є велика кількість висловлювань Ісуса про поведінку християнина. Ця особливість пояснюється ситуацією, в якій жила спільнота. Як вже було сказано вище, відділення від юдейської синагоги потребувало нового галака, тобто нового способу поведінки, відмінного від того, що пропонували вчителі закону і фарисеї. Це відповідає великій кількості етичних повчань, які зустрічаємо в Матея.

Ідеальним учнем, за Матеем, є той, що на практиці застосовує волю Отця. Не достатньо вірити в Ісуса і розуміти Його вчення, потрібно це практикувати (Мт. 7,15-27; 21,28-32; 24,45-25,46). Матей визначає цю поведінку терміном справедливості, що позначає практичне здійснення волі Божої. Ця воля виражена у вченні Ісуса, яке Матей об'єднав у п'ятох великих промовах (Мт. 5-7; 10; 13; 18; 24-25), в яких учні можуть знайти важливі вказівки для своєї поведінки в той час, як чекатимуть на прихід Господа.

Саме впевненість в останньому приході Ісуса, в якому виявиться вся Його слава (Мт. 24,29-31), є великим заохоченням, щоб учні застосовували в практиці Його вчення. Вони мають бути уважними і пильними, як розумний управитель (Мт. 24,45-51) і як мудрі діви (Мт. 25,1-13), бо коли прийде Син Чоловічий, буде суворе випробування для всіх тих, що не практикували заповідь любові (Мт. 25,31-46). Ймовірно, що таким радикальним застереженням про застосування на практиці волі Отця, виявленої у вченні Ісуса, Матей бажав докорити за прояви відходу від принципів та «ледве теплого» існування, що почали з'являтися у його спільноті. ■

(продовження у ч. 9 за 2011р.)

У БУЧАЦЬКІЙ ЄПАРХІЇ – НОВОВИСВЯЧЕНИЙ ПРАВЛЯЧИЙ АРХИЄРЕЙ

18 вересня 2011 року в катедральному соборі Святих апостолів Петра і Павла м. Чортків (Тернопільщина) відбулася єпископська хіротонія Владика Дмитра (Григорака), Правлячого єпископа Бучацької єпархії. Чин архиерейської хіротонії здійснив Блаженніший Святослав (Шевчук), Глава УГКЦ. Співсвятителями були Владика Василь (Семенюк), Правлячий єпископ Тернопільсько-Зборівської єпархії, та Владика Софрон (Мудрий), Єпископ-емерит Івано-Франківської єпархії. Як відтак зазначив Блаженніший Святослав, це була перша архиерейська хіротонія, яку він здійснив у своєму житті.

Чин архиерейської хіротонії розпочався напередодні, 17 вересня, із архиерейського найменування. Наступного дня за участю членів Синоду Єпископів УГКЦ, єпископів Римо-Католицької Церкви в Україні, численних (понад сто п'ятдесят) священиків, монахів і монахинь та мирян відбулася хіротонія. Учасниками спільної молитви були представники місцевої обласної та міської влади.

Літургія, яку очолив Глава УГКЦ, розпочалася об 11.00. Спочатку Владика-номінант Дмитро, згідно із обрядом Київської Церкви, засвідчив свою віру у Пресвяту Трійцю, воглочення Ісуса Христа та інші правди християнської віри. Згодом, після Малого входу, розпочалася хіротонія. Після прочитання відповідних молитов Владика Дмитра було вдягнуто в архиерейські ризи. Відтак нововисвячений архиерей уділив численним вірним, які по вінця заповнили великий храм та ще й стояли на вулиці, своє перше благословення.

У проповіді, звертаючись до вірних, Блаженніший Святослав зокрема наголосив: «Сьогодні у нас велике свято. Ми бачимо, як над містом Чортковом небо відкрилося, і ми всі разом пережили особливий момент зішестя Святого Духа у катедральному соборі. Сьогодні вся Христова Церква тішиться. Особливо радіє наша Українська Церква, зокрема Бучацька єпархія, яка так довго чекала на цей день, на цю хвилину, коли Господь покличе, освятить і пошле нашим вірним, нашим синам і донькам їхнього душпастиря, їхнього єпископа».

■ Владика Дмитро ГРИГОРАК, ЧСВВ.

Відтак, наголошуючи на особливій ролі служіння єпископа для народу, Блаженніший Святослав сказав: «Сьогодні Господь висилає свого слугу, щоби всіх зібрати, всіх запросити до таїнственної небесної трапези, причасниками, якої ми можемо бути вже тут, на землі. Владика Дмитро, той слуга, якого сьогодні Небесний Отець посилає, щоб зібрати воедино духовенство, монашество усіх вірних Бучацької єпархії і зробити їх причасниками вічного життя».

На завершення Літургії відбувся Чин інтронізації нововисвяченого Владика Дмитра на Єпарха Бучацького. Після прочитання грамоти Глави УГКЦ та вручення новопоставленому архиєреєві єпископського жезлу, Владика Дмитро виголосив своє подячне слово. У ньому він подякував усім, хто формував його як людину, монаха і єпископа.

По завершенні Літургії новопоставлений Владика благословив усіх учасників торжества. ■

Департамент інформації УГКЦ

ДОВІДКА

23 липня 2011 року оприлюднено повідомлення, що Святіший Отець Венедикт XVI дав свою згоду на канонічний вибір Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який прийняв рішення призначити високопреподобного о. Дмитра Григорака, Апостольського адміністратора Бучацької єпархії УГКЦ «ad nutum Sanctae Sedis» Єпархом Бучацьким. ■

ІНТЕРВ'Ю З ВЛАДИКОЮ-НОМІНАНТОМ ДМИТРОМ ГРИГОРАКОМ, ЧСВВ

23 липня 2011 року засоби масової інформації повідомили про те, що ієромонах Дмитро Григорак ЧСВВ, Апостольський Адміністратор Бучацької єпархії, згідно з вибором Синоду Єпископів УГКЦ призначений Єпархом Бучацьким. Це рішення підтвердив Папа Бенедикт XVI, давши свою згоду на канонічний вибір Синоду.

«Якщо сказати, що призначення єпископом було для мене несподіванкою, – говорить владика-номінант, то, насправді це не так, хоч така новина завжди є певною несподіванкою. Я ніколи не уявляв себе єпископом чи священником, однак все життя молився і донині молюся про Божу волю. За волею Господа Бога я є монахом, священником і тепер вже єпископом-номінантом».

Сьогодні ми маємо нагоду особисто поспілкуватися з владикою-номінантом і детальніше довідатися про його перші враження з нагоди цієї події, бачення ним майбутнього призначення, чи відчуває він, що це покликання саме для нього. Також дізнаємося, з чого розпочне владика нове служіння, яке завдання ставить перед собою, які проводитиме реформи. Поцікавимося, чого найбільше прагне єпископ-номінант навчити своїх вірних, як розвиватиме єпархію та за що найбільше вдячний Господеві.

– Владико-номінанте, відомо, що Ви є дитиною пострадянського простору. Як Ви прийшли до Бога, Церкви, і зокрема до ЧСВВ?

– Велику роль відіграла сім'я, в якій я народився, батько й мати, які навчили мене молитися. Дилема «вірити чи ні?» в мене не виникала. Уся моя родина була віруючою, хоча глибокого усвідомлення віри я не мав, бо батьки, звісно, не могли мені його дати. Нашу родину духовно підтримував о. Мирон Підлісецький, ісповідник віри. Це було раз на рік. Він приходив на Пасху, ми сповідалися, причащалися, отець служив Літургію в хаті. Згодом на життєвій дорозі зустрічався з отцями різних згромаджень: василіяна-

■ «Я є монахом, священником і тепер – владикою-номінантом».

ми, редемптористами, студитами. В той час я не розрізняв чини, для мене то все були монахи. Так сталося, що з отцями-василіянами налагодилися найтісніші взаємини і в кінці 80-х років вони запропонували мені вступити до Чину.

– Ви згадали про своїх батьків. Ким для Вас були батьки, сім'я загалом?

– Мої батьки – це люди, завдяки яким я пізнав Бога. Саме вони навчили мене молитися, сказали, що Бог є і треба в Нього вірити, щоб бути порядною і чесною людиною. Крім мене, у сім'ї зростали ще молодша сестра і старший брат. Вся наша родина була віруюча. Від тата, працівника Івано-Франківського медінституту, і мами, яка була державним службовцем, я перейняв не тільки основи віри й моралі: батьки навчили мене незамінного – людяності. У Радянські часи, як відомо, було заборонено навіть говорити про Бога. Мама й тато ризикували тим, що вчили мене основних правд Христової віри. Батьки не були ані богословами, ані священниками, однак дали мені істинну живу віру. Ми знали, що коли в сім'ї виникає якась проблема чи біда, потрібно щиро молитися, і були певні, що Господь вислухає й допоможе. Такий мій первинний досвід віри. Наша сім'я була первісною Церквою. Саме

батьки привели мене до священика Івана Демушки (який, до речі, мене хрестив) на першу катехизацію. Це було в початкових класах, і отець вчив нас ґрунтовніше катехизму. Ми добре знали, вдома нам говорили і, зокрема отець, що, якщо про це довідаються у школі чи у відповідних каральних органах, батьків переслідуватимуть і їм буде зле. Тому ми знали, що про це треба мовчати. Тоді були такі обставини, що в сім'ї дітей виховували по-християнськи, а в школі, навпаки, казали, що Бога нема. Якщо й говорили про Бога, то тільки в негативному значенні. Ми з сестрою знали, що в школі не можна говорити те, про що ми говорили вдома. Своїх батьків ми дуже любили, дорожили ними, цінували їх, все ж, на жаль, не так, як було би треба. Досі жалію, що дав батькам не все, що міг дати у свій час. Якби ті роки повернути назад, я поведився б із ними по-іншому. Дякую Господеві, що він мені дав мені саме таких батьків, і що саме вони мене навчили вірити в Бога не тільки на словах, але й серцем.

– Що б Ви хотіли змінити у своїй біографії. Може, жалієте за чимось?

– За нічим не жалію. Це знаю твердо. Щось змінювати у своїй біографії я б також не хотів. Раніше до мене приходили такі думки, що, якщо б я швидше пізнав Бога, ще в шкільні роки, особливо в роки в інститутські, то, можливо, деяких подій у моєму житті не було б. І, непевно, я був би більше корисний як для своєї родини, так і для загалу. Жалію, що аж у 30 років глибше пізнав Бога. Саме тоді, коли зустрівся з отцями-василіанами та іншими духовними особами. Особливе прозріння відчув, коли вступив до монастиря. У мене змінився світогляд, погляди на деякі речі. Ті, про які я не знав, бо не міг знати. Мені наново відкрили правду про життя.

– Ви всеціло посвячені служінню Богові. Чим для Вас є Церква?

– Для мене Церква – це спільнота, незамінна для мого особистого життя. Незамінна, вважаю, навіть для мого народу і для цілого людства. Це спільнота Бога і людей, де Бог провадить усе людство до спасіння і виводить із тих кризових ситуацій, у які воно потрапляє, забуваючи про Творця. Це спільнота, в якій ми вчимося бути

справжніми людьми, бо без Бога, переконаний твердо, не можна бути людиною в найкращому розумінні цього слова. Особисто для мене Церква є спільнотою, в якій Бог мене перемінив і перемінює далі, провадячи до Себе, відкриваючи правду про Себе, про мене самого, про світ, про те, як бути справжнім християнином в певних обставинах нашого часу.

– Призначення Єпархом Бучацьким було для Вас несподіванкою чи логічним очікуванням?

– Не скажу, що це було певною несподіванкою. Однак, така новина завжди несподівана. Втім, я ніколи не уявляв себе ні єпископом, ні священиком. У молодому віці ніколи не прагнув бути монахом, навіть не знав, що це таке. Бути священиком чи єпископом – навіть не спадало на думку. Але, за порадою одного священика, я шукав волі Божої. Розкажу такий епізод зі свого життя. Коли мені запропонували вступити до Монастиря Отців Василіян, я завагався. Ніколи не думав іти в монастир. Бачив себе людиною одруженою. Але чомусь не міг сказати отцям ні, чомусь це слово «ні» застрягло мені в горлі. В той час у мене виникло бажання бути в монастирі, хоча я не знав, що це таке. Але щось таке мене тягнуло в монастир. І я ходив до різних священиків, запитуючи, як мені правильно поступити, яку дорогу мені вибрати. Одні казали: «Не думай нічого, йди в монастир. Це воля Божа», інші казали: «Одружися. Можна бути добрим священиком одруженим». І так мені ніхто не сказав, як я повинен поступити. Одного разу я прийшов із тим же запитанням до старшого священика і він мені відповів: «Це твоє життя. Це твій вибір і ти повинен сам прийняти рішення. Що вибереш, то буде твоє». Я кажу: «Отче, я все ж таки прийшов до Вас питатися, що краще». Він каже: «Добре бути в сім'ї: мати дружину, дітей. І добре бути в монастирі. А краще те, що твоє». Я кажу: «Що моє?» «Твоє буде те, що ти вибереш собі сам», – відповідає отець. Я кажу: «А що ж Бог хоче від мене». «Саме з цього і починай», – каже отець. – «Якщо ти маєш вибір, ти маєш пропозиції. Ті, хто не мають пропозиції від Бога, вони одружуються. Ти маєш пропозиції від Бога бути в монастирі. Отже, маєш вибір. Вибирай». Я кажу: «Як мені вибрати, якщо я не знаю, що краще для

мене». Він каже: «Тоді не проси в Бога ні за монастир, ні за сім'ю, але проси в Бога, щоби сталася з тобою Божа воля. Щодня молися за Божу волю». З того часу я почав молитися про волю Божу й молюся донині. За Його волею я є монахом, священиком і тепер – владикою-номінантом.

– Служіння Єпископа непросте. Чи маєте впевненість і відчуття, що ця ноша є Ваша?

– Так, це служіння непросте. Однак воно є винятково необхідне для Церкви. Як я вже говорив, ніколи не уявляв себе єпископом і не думаю, що я є найліпшим у Буцацькій єпархії, однак вважаю, що це Божа воля. Раз так вирішив синод єпископів, а це рішення поблагословив Святіший отець, напевно, це воля Божа і моє місце в Церкві. Я це приймаю і вважаю, що це є моє.

– Ви виконуєте служіння адміністратора Буцацької єпархії впродовж чотирьох років. Очевидно, Вам відомо багато недоліків і переваг у єпархії. З чого розпочнете нове служіння, яке завдання ставите перед собою, які проводите реформи?

– За ці чотири роки я пізнав клир, яких нараховує 190 священнослужителів. Маю добрі стосунки з багатьма мирянами в єпархії. Звичайно, недоліки були, є і будуть. Основним недоліком вважаю те, що не всі миряни (і навіть представники духовенства) до кінця розуміють, що таке Церква і які їхнє місце та роль у Церкві. Це питання часу. На це треба часу, щоби вони зрозуміли, які їхні права та обов'язки. Це якраз є завдання керівництва єпархії. В основному, в нас прекрасні люди, вірні нашої єпархії, священики. Думаю, що перед єпархією стоять великі завдання, можливості також складаються дуже хороші. Необхідно тільки виявити закладений потенціал, дати йому простір для реалізації і скерувати в правильне русло. А щодо реформ, я б уникав цього слова, бо реформи завжди передбачають якісь зміни, нівеляцію чогось, що вже є. Якихось особливих планів я не маю. Я не хочу вносити в єпархію щось своє. Навпаки, я би хотів, щоби в єпархії в повноті діяв Господь, адже єпархія є Його, як і Христова Церква. Я є тільки тимчасо-

вим управителем того, що належить Господеві. І тому вважаю своїм найбільшим завданням дати Господеві можливість в повноті діяти в Буцацькій єпархії, не заважати Богові в Його промислах, завше пізнати Його волю і втілювати її в житті.

– Чого найбільше прагнете навчити своїх вірних. Як розвиватимете єпархію?

– Я вважаю, духовний зріст єпархії залежить передусім від священиків. Тому я хотів би від священиків, щоби вони були дійсно священиками, справжніми учнями Христовими. У нашій єпархії 90 відсотків одруженого клиру. Це священики, які мають сім'ю, дружину, дітей, яких треба годувати, одягати, виховувати, навчати. Це вимагає певних зусиль не тільки моральних, але й праці, яка би забезпечувала їхнє фізичне існування, тому що вони дбають також про матеріальне добро своїх сімей. Тут є напруження між обов'язками священичними і матеріальними зобов'язаннями перед родиною. Я б хотів, щоби священики ставили на перше місце свої духовні обов'язки перед парафією, перед Церквою і також перед родиною, щоби виховували своїх дітей перш за все людьми побожними, порядними, а вже аж потім дбали про їхній матеріальний добробут; щоби вони завжди були позитивним прикладом для парафії. Тут велику роль відіграє сім'я священика. Священик може бути прекрасним проповідником, але, якщо в його сім'ї діються речі, протилежні до того, що він говорить, тоді, зрозуміло, приклад для парафії буде негативним. Вірні дивляться не тільки на те, як говорить священик, але також і на те, як живуть його дружина й діти. Направду, у нас в єпархії є приклади чудових імостей, які доповнюють своїм життям слова священика. Якщо є така співпраця, продовження проповіді священика життям його дружини, то ця парафія, направду, має прекрасний приклад і чудово розвивається. Бувають приклади також і негативні. Думаю, їх є небагато і вони не є характерні для нашої єпархії. Від вірних хотів би очікувати великої довіри до духовенства, до Церкви, до проводу єпархії. Довіри в тому сенсі, щоби вони знали, що священик на парафії, а особливо керівництво єпархії, ні про кого не забули, що ми пам'ятаємо про всіх своїх вірних. Навіть в найвіддаленіших парафіях на околицях єпархії. Ми хочемо нікого

не забути, до всіх дійти. Ми намагаємось допомогти кожній, навіть найменшій, клітинці нашої єпархії. Звісно, це не завжди виходить так оперативно, як би того хотілось, не завжди вдається наблизитися до кожної громади, однак ми пам'ятаємо про всіх і хочемо всім уділити свій час. Ми прагнемо, щоб кожний наш парафіянин відчув, що він потрібний Церкві і, усвідомлюючи це, щоб усі вірні передусім дбали про своє духовне життя та щоб були свідомі того, що не тільки від матеріальних речей, але від їхньої віри, залежить добробут їхніх дітей і родин. Чому так масово люди виїжджають за кордон? Тому, що дбають передусім про матеріальне, забуваючи про духовне, про те, що діти залишаються без батьківської опіки, часто йдуть дуже поганою дорогою. Згодом розпадаються сім'ї. Багато з наших людей успішно заробляють за кордоном, не помічаючи, що вдома втрачають набагато більше, втрачають родину і своїх дітей. Тому бажаю нашим вірним ставити на перше місце у своєму житті Бога. Все решта додається.

– Що можете сказати про підтримку у своєму служінні з боку церковної влади. Чи допомагають Вам богопосвячені особи. І чи достатньо чернецтва у єпархії?

– Я відчуваю величезну підтримку від синоду єпископів. Не раз бувають такі обставини, коли не знаю, як правильно себе поведсти в єпархії. Тоді прошу поради у друзів-єпископів, які залюбки підказують, як необхідно поступити, дають свої пропозиції, підтримують мене у важких ситуаціях, моляться за мене. Дуже вдячний їм за таке братнє ставлення до мене. Щодо осіб богопосвяченого життя, то їх налічується у нас 25 монахів і монахинь, 13 священників і братів і 12 сестер-монахинь. Кожна монаша спільнота має своє місце в нашій єпархії. Прекрасно працюють як сестри, так і брати. Але, звичайно, їх ще замало, їх могло би бути більше. Не раз я звертався до настоятелів чинів та згромаджень нашої церкви, щоб вони поселили своїх представників у нашій єпархії. Відповідь була така: «Ми готові допомогти, але не маємо достатньо братів та сестер». Тому за ці чотири роки ми відкрили тільки один монастир у Чорткові, Монастир Отців Василіян. Я вважаю, що це тільки початок розвитку мона-

шества в нашій єпархії. Я би хотів, щоб, окрім Василіян, були різні чоловічі та жіночі Чини і Згромадження. Монашество збагачує нашу Церкву, різні дари і служіння збагачують також і єпархію. Це йде на користь їй та її мирянам. Тому прагнув би бачити в нашій єпархії більше чернецтва.

– Відомо, Вам притаманна ліберальність до осіб інших конфесій. Як саме вона проявляється?

– Співпраця у нас ще досить недостатня. Ми збираємось раз на кілька місяців в Тернополі на засіданні Ради Церков. Збираємось для того, щоб вирішити певні нагальні питання. Ця співпраця ще тільки-тільки жевріє, вона тільки починається. Але вона ще далеко недостатня. Тих конфліктів, які були між конфесіями на початку 90-х років, вже немає. Натомість існують мінімальні контакти з ієрархами інших конфесій. Скажімо так: «Немає конфліктів». Це вже добре. Однак ширшої співпраці поки що також немає. Хотілося б, щоб ми спільно працювали бодай над гострими соціальними питаннями, таким як боротьба з розпустою, наркоманією, алкоголізмом. На жаль, цього ще немає. Хоча ведуться розмови, актуалізується готовність різних конфесій працювати в заданому напрямку. Однак зараз співпраця діє лише на рівні запрошень на різні храмові празники, спільні заходи, які організують громади. Тут ми разом. На молебнях, присвячених різним державним святкам, на панахидах, присвячених вшануванню жертв голодомору. Але я вважаю, що все це – недостатньо. Співпраця мусить бути глибока.

– І наостанок, за що найбільше дякуєте Господеві?

– За все. За те, що дав мені життя, за те, що мене провадить у цьому житті. Особливо дякую Господеві за те, що не дає мені діяти за власною волею, а завжди чинить те, що Він хоче.

І ми від усього серця дякуємо Богові за добро-го нового єпископа у нашій Церкві. Дякуємо Вам, владико-номінанте, молимося щоб служіння єпископа не обтяжувало Вас, було для Вас легким. Божої благодаті Вам на щодень! ■

Розмову провела Вікторія Сорока, черниця зі Згромадження Сестер Мироносиць.

ВІЧНІ ОБІТИ В ПІДГОРЕЦЬКОМУ МОНАСТІРІ

бр. Петро ВЕНГРИН, ЧСВВ

На цьогорічний празник Успіння Пресвятої Богородиці в Підгорецькому василіянському монастирі відбулася важлива для всього Василіянського Чину подія, адже шестеро братів-новомонахів – бр. Віктор Квасній, бр. Климент Грещак, бр. Йосафат Герляк, бр. Григорій Шкарабан, бр. Іван Українець і бр. Кипрія́н Стефанишин – склали професію вічних обітів, тобто посвятили себе цілковито на служіння Богові у Василіянському Чині святого Йосафата, який не одне століття виховував великих мужів для Церкви та нашої Неньки-України.

На це величне торжество прибуло чимало прочан, рідних, друзів, які разом із монашою родиною розділили цю велику радість. Божественну Літургію, під час якої відбувався обряд складання обітів, очолив о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ,

■ Професію вічних обітів у Василіянському Чині.

протоігумен Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні. З ним співслужили отці василіяни з різних монастирів Галичини та Волині. Під час проповіді о. Йоанікій звернув увагу на важливість покликання, яке є великим даром Божим.

Після завершення Літургії бр. Кипрія́н Стефанишин, ЧСВВ, подякував всім отцям і братам, які допомагали формуватися в душі аскези Патріарха і Законодавця нашого Чину св. Василія Великого. Опісля всі присутні розділили святкову трапезу в монастирському саду. ■

СВЯТО ЗНАТЬ У БУЧАЦЬКОМУ КОЛЕГІУМІ ІМ. СВ. СВЦМУЧ. ЙОСАФАТА

бр. Петро ВЕНГРИН, ЧСВВ

Вже сімнадцятий рік поспіль славний бучацький Колегіум відкриває свої двері для юнаків, які бажають пізнати себе і Бога та збагатися знаннями, які так потрібні для формування особистості та будівництва своєї держави. Святування цього великого дійства розпочалося з Божественної Літургії, яку очолив новопризначений директор колегіуму о. Іриней Гумен, ЧСВВ, а йому співслужили о. Пантелеймон Саламаха, ЧСВВ, магістр новіціату Отців Василіян; о. Анастасій Кабаль, ЧСВВ, віце-ректор ВІФБС, а також отці Бучацької василіянської обителі.

О 9 годині перед монастирською церквою розпочалася урочиста лінійка, де зібралися всі учні колегіуму, їх батьки, вчителі та духовні наставники. Першим до присутніх звернувся директор колегіуму, який привітав всіх із початком нового навчального року. Отець Іриней подяку-

вав також Беловій Олександрі Юхимівні за багаторічну клопітку працю в колегіумі, адже ця жінка значну частину свого життя присвятила цьому закладу як вчитель фізичного виховання. Крім того, директор колегіуму нагородив грамотою Дем'янчука Романа Петровича за дослідницьку працю у галузі географії. Опісля з привітальним словом виступив о. Пантелеймон Саламаха. Відтак зі до всіх присутніх звернулася Надія Омелянівна Крушельницька, куратор Колегіуму ім. св. Йосафата, а також від Відділу освіти Бучацької РДА подякувала Беловій Олександрі Юхимівні за те, що багаторічною працею в освітній сфері зробила великий внесок у розвиток нашої держави.

На закінчення урочистості було винесено прапор України і всі разом заспівали державний гімн. Опісля учні, їх батьки, вчителі, отці та брати зібралися в церкві, де після молитви «Під твоєю милістю» о. Дороте́й Шимчій, ЧСВВ, уділив всім апостольське благословення. Відтак всі перейшли до актовій зали, в якій відбувся перший в цьому навчальному році урок. ■

Звернення делегатів V-ої сесії Патріаршого Собору Української Греко-Католицької Церкви на тему «Богосвячене життя в УГКЦ» до богосвячених осіб, монахів та монахинь, ченців та черниць, членів мирянських інститутів, духовенства і мирян УГКЦ

Ми, делегати V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ на тему «Богосвячене життя», зібралися, щоб обговорити стан богосвяченого життя у нашій Церкві та випрацювати певні напрямки щодо перспектив його розвитку.

У сесії Собору взяли участь делегати – єпископи, священники, богосвячені особи та миряни з України, Бразилії, Аргентини, Центральної та Західної Європи, США, Канади, Австралії, Парагваю та Казахстану.

На пленарних засіданнях і під час роботи в групах учасники Собору визнали богосвячене життя у всій різноманітності його форм як безцінний дар Божий для нашої Церкви, який ми повинні шанувати та дбайливо плекати. На основі цього, відповідно до статуту Собору, пропонуємо:

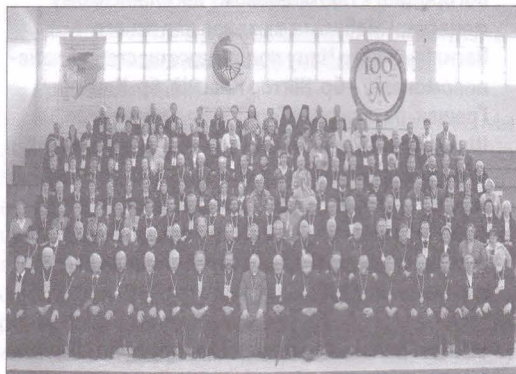
А. Роздумуючи над ідентичністю богосвяченого життя:

1. На всіх рівнях церковного життя дбати про глибше усвідомлення суті покликання, завдання та ролі богосвячених осіб у житті Церкви і народу, постійно переосмислювати суть такої посвяти, оновлювати духовне життя богосвячених спільнот та плекати дальший розвиток богосвяченого життя в УГКЦ. Просити Синод єпископів УГКЦ випрацювати стратегію розвитку богосвяченого життя УГКЦ.

2. Для глибшого розуміння богосвяченого життя та плекання пошани до нього розробити програму його кращого пізнання серед мирян (особливо молоді), семінаристів, священників та катехитів.

3. Постійно пригадувати богосвяченим особам, що їхнє покликання є особливим даром Божим, та запросити їх до глибшого переосмислення власного життя з метою перетворення їх спільнот у вогнища правдивого християнського життя.

4. Стверджуємо, що богосвячені особи мають моральний авторитет у Церкві, який базу-

■ Делегати V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ.

ється на багатій спадщині їх попередників, тож нехай його цінують, березуть та будуть у змозі примножити і передати майбутнім поколінням, пам'ятаючи про ту велику відповідальність, яку вони несуть за дар свого покликання.

5. Визнати, що наріжним каменем богосвяченого життя є змагання до святості, яке звершується через покаєння та єднання з Богом, внутрішнє преображення, глибоке молитовне життя, аскезу та невтомну безперервну працю над собою. Тому заохочуємо спільноти богосвяченого життя:

6. плекати молитовне життя, яке випливає із постійного пошуку Бога та поєднує особисту і спільнотну молитву. В особливий спосіб заохочуємо осмислювати та відкривати красу і багатство літургійної спадщини нашої Церкви, її берегти та розвивати, черпаючи у ній поживу для щоденного життя, переживаючи її як зустріч з Богом.

7. поглиблювати радикальне життя евангельськими радами: послухом, убожеством та чистотою.

8. повертатися до духовних джерел богосвяченого життя: глибокого евангельського життя, живої традиції Церкви та власної спільноти, духу засновників, зокрема їх довір'я до Бога, самовідданості, мужності, покори, посвяти та жертвовності, в той же час вміти відчитувати знаки часу та давати відповідь на потреби та виклики світу.

Б. Роздумуючи над післанництвом богопосвячених осіб:

1. Головним завданням богопосвячених осіб є необхідність постійного свідчення сили віри та Божої присутності у світі. Для цього богопосвяченим особам необхідно мати мужність бути собою у всіх обставинах життя, постійно зрікати ся принад цього світу, вказувати своїм життям, поставою, словом, поведінкою на сутність християнського життя, щоб монастирі і надалі були осередками духовної культури, а їх спільноти – прикладом братньої любові.

2. Визнаючи велетенський внесок богопосвячених осіб у різних ділянках апостольського служіння впродовж усієї історії нашої Церкви як в Україні, так і на поселеннях, пригадувати, що це служіння не є суттю, а лише виявом їх покликання, і не повинно перешкоджати духовному розвитку богопосвяченої особи. Богопосвячені спільноти повинні мати відвагу відмовитися від певних видів апостоляту чи обійняти його нові форми.

3. Спонукаючи спільноти до розпізнання і розвитку талантів окремих богопосвячених осіб з відчуттям потреб місцевої Церкви та заохочувати Церкву як структуру на чолі з місцевим ієрархом підтримувати ці зусилля, враховуючи необхідність їх координування на регіональному та всецерковному рівнях.

4. Усвідомлюючи зміни, що відбуваються у сучасному світі, такі як занедбання християнських цінностей, поширення безбожного світогляду, занедбання моралі, втрату родинних цінностей, заохочувати богопосвячених осіб до віднайдення нових форм свідчення, здатних проникати у серце сучасної людини, покладаючись у цьому, з одного боку, на досвід великих подвижників місійного служіння минулого, а з іншого – на новітні напрацювання співбратів та сестер сучасних богопосвячених спільнот. Богопосвяченим спільнотам плекати у своїх членах місійний дух, тобто прагнення і відчуття обов'язку проповідувати Євангеліє.

В. Роздумуючи над плеканням покликань до богопосвяченого життя

1. Визнаючи те, що покликання є тайною взаємин Бога і людини, Церква покликана скеровувати свої зусилля не тільки на те, щоб заохочу-

вати молодих людей позитивно відгукнутися на поклик Божий, але і допомогти богопосвяченій особі глибоко і всесторонньо зростати у ньому. Спільноти богопосвяченого життя покликані дбати про належне виховання своїх членів, яке повинно обіймати особу у всіх вимірах її життя: загальнолюдському, духовному, інтелектуальному та пасторальному.

2. Враховуючи важливість християнського родинного виховання для розвитку нових покликань до богопосвяченого життя, Церква повинна плекати душпастирство подружжя та родини, душпастирство дітей та молоді.

3. Священники, богопосвячені особи та катехити нехай не бояться пропонувати молодим людям шлях богопосвяченого життя, заохочувати до нього та підтримувати молоду людину у її виборі, вказувати на велику благодать вибору богопосвяченого життя, одночасно наголошуючи на усвідомленні великої відповідальності перед Богом за свій вибір.

4. Богопосвячені особи нехай дбають про автентичність їхнього життя, пам'ятаючи про те, що поверховість життя, брак молитви, надмір активності не дають можливості показати молодим людям красу богопосвяченого життя, а то й можуть стати згіршенням для молодої людини.

5. Заохочувати мирян співпрацювати з богопосвяченими особами, бути для них підпорою, брати участь у плеканні покликань до богопосвяченого життя та молитися за нові покликання. В особливий спосіб звертатися до батьків, щоб вони не боялися віддавати своїх дітей на служіння Богу та до молоді, щоб вона мала мужність прийняти Божий поклик.

6. Заносити безустанні молитви до Господа за дар покликань до богопосвяченого життя.

Пам'ятаючи про результати попередніх сесій Собору УГКЦ, щиро просимо Синод єпископів створити постійно діючий Секретаріат Собору, який займатиметься приготуванням наступних Сесій Собору УГКЦ та дбатиме про виконання рішень кожної сесії Собору. ■

Від імені делегатів V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ на тему «Богопосвячене життя»

**о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ,
секретар V-ої сесії Патріаршого Собору УГКЦ
на тему «Богопосвячене життя»**

ОСНОВНЕ ФОРМУВАННЯ БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ

Співдоповідь виголошена
Протоархимандритом
о. Василієм Ковбичем, ЧСВВ
на Соборі УГКЦ в Бразилії

Вступ: визначення і розмежування теми

На підставі перекладів Кодексу Канонів Східних Церков і Апостольського послання Папи Івана Павла II – «Богосвячене життя» на українську мову, користуюся словом «формування», яке у цій співдоповіді є синонімом слів «формація» або «виховання», вжитих в інших українських виданнях на цю тему.

У стислому значенні «основне формування богосвячених осіб» — це процес, який відбувається у визначеному етапі від вступу до Інституту до складення в ньому довічної професії, під час якого Богом покликана людина, ласкою і проводом Святого Духа, приймає Божий поклик, робить зисилля, щоб слухати і виконувати Боже Слово, за допомогою інших відповідно підготовлених осіб чернечої спільноти вільно підготовляється «до цілковитої самопосвяти Богові через наслідування Христа для служіння здійсненню місії».

У загальному значенні «формування богосвячених осіб» — це застосування всього педагогічно-духовного змісту і способу навчання Католицької Церкви, зберігаючи специфіку помісної Церкви свого права, харизму засновника/засновниці кожного Інституту та відповідаючи на сучасні потреби даної чернечої спільноти і Церкви.

З огляду на обмежений час, у цій співдоповіді не намагатимось описувати ані синтезувати «основне формування» різних Інститутів в рамках УГКЦ. Також старатимось уникати повторення того, що вже на тему формування богосвячених осіб викладено на II-ій Сесії Собору Монашества УГКЦ 2006 року. Очевидно, не намагатимось

пропонувати якогось «рецепту» початкового формування, бо це неможлива і неіснуюча річ, а у випадку такої спроби, напевно, провинявся б щодо ідентичності та специфічного формування кожної спільноти богосвячених.

У світлі навчання католицької Церкви і з огляду на сучасні виклики богосвячених, намагатимось представити деякі принципи і характерні риси початкового формування. Пропоную коротку відповідь на питання: В чому полягає «основа» формування богосвячених?

1. НЕ ПОЧАТОК ФОРМУВАННЯ, А ПРОДОВЖЕННЯ І ПОГЛИБЛЕННЯ

На підставі особистого і загального досвіду, хочу наголосити, що – окрім того, що Богосвячені особи є «у Церкві і для Церкви» – вони також походять від Церкви. На загал, вони розпочинають шлях свого християнського покликання від Церкви і через Церкву. Отже, основне формування богосвячених не розпочинається з нуля тоді, коли вони вступають до спільноти богосвячених. Основне християнське формування розпочинається з дитинства. Це формування є основою не тільки для тих, хто покликаний до богосвяченого життя, але й для всіх інших специфічних покликань, які реалізуються «у Церкві і для Церкви». Найважливішу роль у першому етапі християнського формування відіграють сім'я і парафія.

1.1. Християнське формування у сім'ї

«Християнська сім'я, будучи „домашньою Церквою“, є природною і основною школою віри. ... У щоденному житті справжньої хрис-

тиянської сім'ї діти здобувають перший „досвід Церкви”, який пізніше підтверджується й поглиблюється». Св. Василій Великий, син духовно і матеріально багатой родини, за свідчує сам про себе кажучи: «З доброти і чоловіколюб'я доброго Бога, ласкою Господа нашого Ісуса Христа, діянням Святого Духа я устерігся від блудів поганства і з роду виховали мене християнські родичі; від дитинства я вчився від них Святого Письма; воно дало мені пізнання правди».

Ніхто не замінить справді віруючих батьків у початковому християнському формуванні дитини. Нема кращої релігійної педагогіки від тієї, що матір і батько природно дотримуються, передаючи улюбленій своїй дитині те, що самі люблять і пильно плакають. Оскільки дитина дуже спостережлива і наслідує старших, то ніщо не заступає прикладу християнського життя батьків у її формуванні. Приклад власних батьків має першорядну вагомість у процесі формування людини до кінця її життя в будь-якому специфічному покликанні «у Церкві і для Церкви».

Сучасна небезпека: школа і держава приписують собі «роль виховувати дітей», а неприготовані батьки з цим погоджуються. Школа дає людині знання, а християнське формування в сім'ї виробляє її поведінку. Без формування людина не має достатньої мудрості, щоб правильно і плідно користуватись знанням. Процес формування виробляє поведінку людини, її ставлення до знання включно. Шкільне навчання і формування у сім'ї – це дві речі конечно потрібні, одне і друге повинні йти поруч і навіть одне одного доповняти. Однак вони різні, одне до одного не зливається ані взаємно не заміщаються.

1.2. Християнське формування в парафії

Прекрасний синтез про роль парафії подав Павло VI у своїй проповіді з 24 червня 1963 року: Парафія «збирає християнський люд у першій спільноті; вона пристосовує і привчає його до нормальної практики літургійного життя; вона підтримує й оживляє віру у сучасних людей; вона забезпечує шкільній молоді спасенну науку Христа; вона викликає відчут-

тя й практикування покірної любові, яка проявляється в добрих і братніх стосунках».

Парафія відіграє важливу роль у душпастирстві покликань, що є важливим етапом початкового формування богопосвячених. «Душпастирство покликань дедалі більше повинно ставати спільною справою цілої Церкви. Послідовно, дана справа вимагає активної співпраці пастирів, ченців, родин і вихователів, бо це служіння є невід'ємною частиною всієї душпастирської діяльності кожної місцевої Церкви». Без сумніву, парафіяльне середовище і парафіяльна структура надають найкращі умови для проведення душпастирства покликань. Саме у парафії треба сприяти, щоб молоді розпізнавали своє покликання за допомогою богопосвячених осіб. «Найпершим, отже, завданням всіх богопосвячених осіб є словом і ділом заохочувати до наслідування Христа, а потім підтримувати в серцях покликаних відповідь на дію Святого Духа». Коли парафія сприяє здійсненню в ній душпастирства покликань, то тоді насправді покликання до богопосвяченого життя – як і кожне інше християнське покликання – від самого початку реалізується як добрий плід Церкви, у Церкві і для Церкви.

1.3. Виняткові випадки

Ласка покликання є Божим даром і Божою ініціативою. «Не ви мене вибрали, але я вас вибрав і призначив», каже Господь. Тому треба також взяти до уваги виняткові випадки, коли ця Божа ласка діє безпосередньо в даній особі, без участі сім'ї та парафії. Трапляються покликані до богопосвяченого життя особи, які не мають християнських батьків. Можуть бути випадки, що Господь Бог уділяє ласку покликання до богопосвяченого життя разом з ласкою навернення від поганського до християнського життя. У такому випадку формування розпочинається з основного вцерковнювання через навчання катехизму даної Церкви свого права. Але трапляється також, що батьки даної сім'ї є насправді віруючі та побожні християни, ревні учасники парафіяльного життя, а діти впали під впливом неморального світу, нездатні реалізувати жодного специфічного покликання «у Церкві і для Церкви». ■

(далі буде)

БЕНЕДИКТ XVI: «НАЙБІЛЬША СПОКУСА – ВТРАТИТИ ДОВІР'Я ДО БОЖОЇ ПРИСУТНОСТІ»

(з аудієнцій Папи на тему псалмів)

Підтемою великого циклу повчань Папи Бенедикта XVI, присвяченого молитві, є молитва псалмами. «Дорогі брати й сестри, сьогодні знову відновлюємо аудієнції на площі Святого Петра, тому у «школі молитви», яку разом переживаємо під час катехиз у середу, хочу розпочати роздуми над деякими Псалмами, які, як я говорив у червні, творять виняткову «книгу молитви», – цими словами Папа Бенедикт XVI розпочав своє повчання, виголошене 7 вересня під час загальної аудієнції.

Бенедикт XVI розпочав з 3-го Псалма, який, за його словами, є «стогоном та благанням, пронизаним глибокою довірою, у якому впевненість у Божій присутності стає основою молитви, яка впливає із ситуації крайніх труднощів, у якій перебуває той, хто молиться».

Традиція приписує цей псалом цареві Давидові, який втікає від свого сина, що узурпував трон та примусив його залишити Єрусалим. «У голосінні псалмоспівця, – зазначив Святіший Отець, – кожна людина може впізнати почуття болю, гіркоти, а одночасно й довіри до Бога, які, згідно з біблійною розповіддю, супроводжували втечу Давида зі свого міста».

Псалом починається словами: «Господи, як багато моїх ворогів, багато їх повстали проти мене. Багато тих, що мені кажуть: 'Нема йому спасіння в Бозі!'». Це нагадування про кількість та велич ворогів служить для висловлення абсолютної диспропорції між молільником та його переслідувачами, що дає підстави його голосінню, і, в той же час, першим його словом є «Господи!», призивання Бога. Вороги, однак, пробують захитати його віру, кажуть, що Господь не може його спасти. «Це – найбільша спокуса, якою випробовується віруючий, спокуса втратити віру, втратити довір'я до Божої близькості», – сказав Бенедикт XVI, додаючи: «Мені здається, що тут цей псалом заторкує нас

■ Папа Бенедикт XVI.

дуже особисто в багатьох проблемах. Нас спокушає думка: може, навіть Бог не спасе мене, бо не знає мене, або не може це зробити. Спокуса проти віри є останнім нападом ворога, і ми повинні йому протистояти, щоб зустріти Бога та віднайти Життя».

Дійсно, псалмоспівець відповідає: «Але ти, Господи, щит мій навколо мене, ти моя слава, підносиш голову мою вгору. Я голосно візвав до Господа, і Він вислухав мене з гори святої своєї». Чисельності ворогів протистоїть лише «Ти» Господнє, але воно значно сильніше від безлічі противників. Людина більше не сама, бо Господь вислуховує голосіння пригнобленого. «Це переплетення людського благання та божественної відповіді є ключем до розуміння усієї історії спасіння», – зазначив Папа, пояснюючи, що заклик молільника є вираженням віри в Божу близькість. «Дуже важливою у нашій мо-

литві є наявність переконання та впевненості у присутності Бога», – наголосив Бенедикт XVI.

«Я ліг собі й заснув, і пробудився, – бо Господь мене зберігає. Я не боюся безлічі людей, що навколо мене обсіли», – каже далі псалмопівець. Не зважаючи на небезпеку, молільник спить спокійно, що є вираженням повної довіри до Бога, впевненості у Його близькості. А далі, після призвання Господа, молільник описує Божу перемогу, зокрема й те, що знищені уста супротивників, тому більше не зможуть злословити та сіяти сумніви щодо віри.

«В хвилини болю, небезпеки, гіркоти з приводу нерозуміння чи образи слова цього Псалма відкривають наше серце на впевненість віри, яка дає втіху. Бог завжди близько, також і в труднощах, проблемах, темних періодах життя. Він вислуховує, відповідає та спасає Своїм способом», – сказав на завершення Бенедикт XVI, зазначаючи, що для цього потрібно вміти розпізнавати Його присутність та погодитися на Його спосіб. «Нехай же Господь дарує нам віру, поспішить на допомогу нашій слабкості та вчинить нас здатними молитися в кожній нашій тривозі, в болісних ночах сумнівів та довгих днів терпіння», – побажав Папа, а тоді привітав присутні групи прочан різними мовами.

Промовляючи італійською, Святіший Отець звернувся до юнаків і дівчат: «Дорога молоде, – сказав він, – повертаючись після канікул до звичних занять, умійте щодня знаходити час на розмову з Богом та поширювати довкола себе Його світло та мир». А промовляючи до хворих, Папа побажав знаходити «розраду у Господі Ісусі, Який продовжує своє діло відкуплення в житті кожної людини». На зустріч з Римським Архиєреєм були також пари, які нещодавно уклали подружжя. Їм Бенедикт XVI пригадав про важливість молитви, кажучи: «Навчайтеся молитися разом, в домашньому колі, для того, щоб ваша любов завжди була справжньою, плідною та тривкою».

Невдовзі, під час загальної аудієнції 14 вересня, Папа поділився своїми роздумами про Пс. 22, який знайшов своє відображення також і в розповідях про Христові страсті «завдяки своєму подвійному виміру упокорення та прославлення».

Цей псалом представляє постать переслідуваного та оточеного ворогами невинного, що «звертається до Бога з болісним голосінням, яке завдяки впевненості віри таємничо переходить у прославу». «Боже мій, Боже мій, чому мене покинув? Стоїш далеко від спасіння мого, від слів мого зойку», – голосить псалмопівець. Здається, ніби Бог далеко, забув про свого слугу. Але молільник залишається витривалим, трічі призиваючи «мій Господи!»; він вірить, що зв'язок з Богом не є перерваний. Як зауважив Бенедикт XVI, перші слова цього псалма чуємо з уст Христа, розп'ятого на хресті. Покинута усіма, Ісус взиває до Отця, але ці слова, як і у випадку псалмоспівця, не є криком безнадійності.

«На тебе покладались батьки наші: звірялись, і ти врятував їх». Той Бог, який, здається, далекий, це Той Самий Бог, милосердя Якого вибраний народ зазнавав протягом своєї історії. Тому псалмопівець призиває непохитну віру своїх праотців. У подальших словах молільник визнає Божу присутність в кожній хвилині свого життя, а тому, не зважаючи на нібито Господнє мовчання, розпізнає її також і у хвилини болю.

«Та ти, о Господи, не віддаляйся; о моя сило, притьмом прийди мені на допомогу... Спаси мене...». Це заклик, який, за словами Святішого Отця, відкриває небеса, тому що висловлює віру, впевненість, яка перевищує будь-який сумнів. Тому голосіння переминюється у пісню подяки, приймаючи спасіння: «Я сповіщу моїм братам про твоє ім'я, хвалитиму тебе серед громади». Господь вирятував бідолаха, показав Своє милосердне обличчя. «Це – перемога віри, – зазначив Папа, – яка може переіменити смерть у дар життя, безодню болю в джерело надії».

«Дорогі брати й сестри, – сказав на завершення Бенедикт XVI, – цей псалом привів нас на Голготу, до стіп Ісусового хреста, щоб знову пережити Його страсті та розділити животворчу радість воскресіння. Дозвольмо, щоб нас захопило світло пасхального таїнства, також і тоді, коли здається, що Бог відсутній, коли Бог мовчить, і за прикладом учнів з Емаусу навчимося визнавати справжню дійсність, долаючи ілюзії та розпізнаючи шлях вивіщення саме у упокоренні, повне виявлення життя саме у смерті, у хресті».

За повідомленням «Радіо Ватикан»

В УКРАЇНУ ПРИБУВ НОВОПРИЗНАЧЕНИЙ АПОСТОЛЬСЬКИЙ НУНЦІЙ

У п'ятницю, 23 вересня, до України прибув новопризначений Апостольський Нунцій в Україні архієпископ Томас Едвард Галліксон. Нунцій прибув до Києва із Італії.

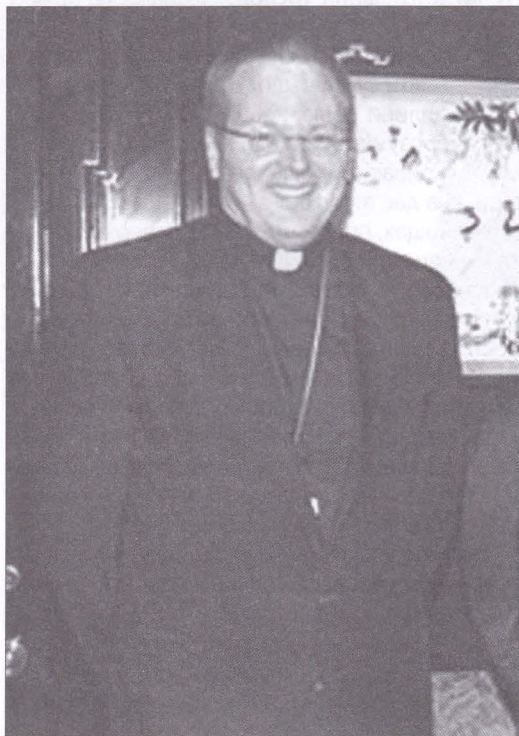
Новопризначеного Нунція урочисто привітали архієпископ Петро Мальчук – ординарій Київсько-Житомирської дієцезії РКЦ, єпископи УГКЦ Ігор Возняк, Богдан Дзюрах, єпарх Мукачівський єпископ Мілян Шашік, преподобний отець Вечеслав Тумір – до сьогоднішнього дня тимчасово повірений у справах Апостольської Нунціатури, а також представники міністерства закордонних справ України, повідомляє «Католицький медіа-центр».

Після привітання архієпископ Томас Е. Галліксон поїхав до Апостольської Нунціатури в Україні по вул. Тургенєвська, 40, де його очікували та урочисто повітали працівники Апостольської Нунціатури.

Свої обов'язки надзвичайного і повноваженого посла в Україні Архієпископ виконуватиме після вручення вірчих грамот Президенту України.

Нагадаємо, 21 травня 2011 року Папа Бенедикт XVI призначив нового Апостольського Нунція для України. Ним став титулярний архієпископ Бомарцо Томас Едвард Галліксон (Thomas Edward Gullickson), дотеперішній Апостольський Нунцій в численних країнах Карибського регіону. Серед них – Тринідад і Тобаго, Антигуа і Барбуда, Багамські острови, Барбадос, Домініка, Ямайка, Гренада, Гайана, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Сент-Вінсент і Гренадини, Суринам. Він був також Апостольським Делегатом на Антильських островах.

До нього Апостольським Нунцієм в Україні був монсеньйор Іван Юркович, титулярний єпископ Крбавії, якого Папа Бенедикт у люто-

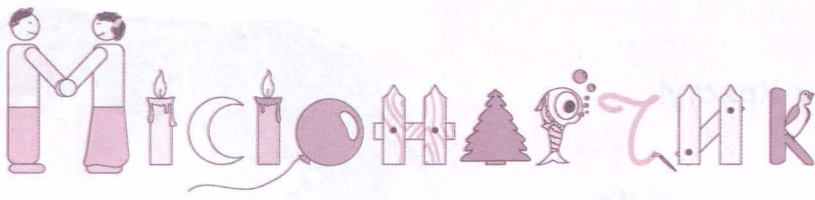

■ Апостольський Нунцій архієпископ Томас Едвард Галліксон.

му 2011 року призначив Апостольським нунцієм в Російській Федерації.

Архієпископ Томас Едвард Галліксон народився 14 серпня 1950 року в Су-Фоллз у США. 1976 року прийняв священничі свячення і 1981 року розпочав готуватись до дипломатичної служби, навчаючись в Папській Церковній Академії. 2004 року блаженний Іван Павло II призначив його Нунцієм в Тринідад і Тобаго, надавши йому архієпископський титул. Одночасно він отримав акредитацію в численних країнах регіону Малих Антильських островів. ■

Мати Божа, мов зоря,
Ти велична в небі.
Будь опікою мені,
Я молюсь до Тебе!

Слава Ісусу Христу!

Любі мої друзі! Сьогодні ми з вами живемо в нелегкий час для віри. Світ пропонує багато різних цікавих речей, і більшість з них на перший погляд виглядають безневинними. Але коли приглянутися уважніше, то зауважимо, що все тяжче стає знайти час для справді найважливіших справ, що стосуються безсмертної душі та вічного життя в небі. Та, попри все те, ви знайшли час - і ми зустрілися знову. Я неймовірно радію нашій зустрічі. Дорогі читачі, хоча вас небагато, та ви все ж таки є, і це добре. Але наше дружнє коло може стати ширшим, якщо ви познайомите з «Місіонарчиком» своїх братиків, сестричок та друзів. Отож, бажаю успіху і дуже радо чекаю на нових друзів-читачів. Ну а зараз запрошую у цікаву подорож сторінками «Місіонарчика»... ■

ВАШ «МІСІОНАРЧИК»

ДЗЕРКАЛЬЦЯ ДУШ

ТИ ЖИВЕШ СЕРЕД ЛЮДЕЙ. НЕ ЗАБУВАЙ, ЩО КОЖНИЙ ТВІЙ ВЧИНОК, КОЖНЕ ТВОЄ БАЖАННЯ ВІДБИВАЄТЬСЯ НА ЛЮДЯХ, ЯКІ ТЕБЕ ОТОЧУЮТЬ. ЗНАЙ, ЩО Є ЧІТКА МЕЖА МІЖ ТИМ, ЩО ТОБІ ХОЧЕТЬСЯ, І ТИМ, ЩО МОЖНА. ПЕРЕВІРЯЙ СВОЇ ВЧИНКИ. РОБИ ВСЕ ТАК, ЩОБ ЛЮДЯМ, ЯКІ ТЕБЕ ОТОЧУЮТЬ, БУЛО ДОБРЕ.

У ЖОВТНІ СВЯТКУЄМО:

9 - апостола Йоана Богослова

14 - Покров Пресвятої Богородиці

30 - Христа Царя

ХОЧЕШ - ВІР, А НІ - ТО ПЕРЕВІР...

ЗОБРАЖЕНІ ТЕПЛИМИ КОЛЬОРАМИ ПРЕДМЕТИ ЗДАЮТЬСЯ РОЗТАШОВАНИМИ БЛИЖЧЕ ЗА ТІ, ЩО НАМАЛЬОВАНИ ХОЛОДНИМИ КОЛЬОРАМИ.

ПРИ ДЕННОМУ ОСВІТЛЕННІ НАТРЕНОВАНЕ ОКО РОЗРІЗНЯЄ 180 КОЛЬОРІВ ТА 2880 ВІДТІНКІВ.

ДИКА ЯБЛУНЯ ЖИВЕ ДО 200 РОКІВ

ДВА ГОРОБЧИКИ

Із книги Бруно Ферреро «40 казок у пустелі»

Два горобчики спокійно сиділи собі на дереві. Один з них – на вершечку, а другий – нижче.

Через якийсь час горобчик, що сидів на вершечку, щоб якось почати розмову, сказав:

– Яке гарне це зелене листя!

Горобчик, що сидів нижче, зрозумів ці слова як виклик і роздратовано відповів:

– Чи ти сліпий? Хіба не бачиш, що воно сіро-біле?

– То ти сліпий! Листя – зелене!

Горобчик здолу, певний, що правда на його боці, в'їдливо зацвірінкав:

– Закладаюсь пір'ям мого хвоста, що листя – сіро-біле. Ти нічого не розумієш! Ти – дурний!

Горобчик, що сидів на вершечку, розсердився і зі всієї сили кинувся на свого ворога, щоб відповісти. Але перш ніж почати двобій, вони обидва поглянули вгору.

Горобчик, що злетів з вершечка, здивовано скрикнув:

– Дивись, дивись! Листя справді сіро-біле! – а потім додав: – А ходи зі мною на вершечок.

Вони полетіли на вершечок і разом скрикнули:

– Дивись, дивись! Листя – справді зелене!

Не осуджуй нікого, якщо ти не йшов хоч годину в його чоботях. ■

ІВАНКОВА ВЕРВИЦЯ

Сергієві батьки були середнього достатку і, як це тепер часто буває, цілком поринули у свої обов'язки. Єдиному синові уваги приділяли мало, сповідуючи таку «філософію»: не голодний, не голий і не босий, то все гаразд.

А Сергій «жив» вулицею: там була його родина, друзі, все наймиліше. Вже давно закінчив школу, мізерні знання не давали ніякої надії на можливість вчитися далі. А до фізичної праці він мав нехиті і лень, та й пощо трудитися, якщо з друзями вони спокійно обходяться і так. Це ж так просто: перепинити на вулиці школяра чи беззахисну жінку, здерти годинник чи ланцюжок, а потім за безцінь продати і «гуляй, душе»...

...Був погідний осінній ранок. Розмаїття властивих для цієї пори барв радісно виблискувало під ще теплим сонечком. Легенький вітерець поволеньки перераховував перші опалі листочки. Галасливе птаство притьмом будило тишу, що зависла над мальовничим краєм.

Іванко крокував алеєю парку, радісно наспівуючи: «Ще не чувано ніколи, щоб вона не помогла». Він прошкував до церкви і в глибині серця радів, що не має двох перших пар і може цього святкового дня піти на Службу Божу.

Раптом перед ним, мов з-під землі, виринула кремезна постать, що аж ніби «нависла» над худорлявим Іванком, і прорекла: «Давай гроші».

Іванко від несподіванки став як вкопаний. Він не вмів лукавити і тому відповів, що має тільки дві гривні, які хоче дати на тацу в церкві. Але ті слова не вплинули на Сергія. Бажаючи перевірити правдивість слів, блискавичним злодійським рухом він встромив руку в кишеню Іванкової куртки. Задоволена посмішка осяяла обличчя Сергія, він гадав, що витягає з Іванкової кишені повненький гаманець.

Та все було не так... Боже Провидіння хотіло, щоб все сталося зовсім інакше... Сергій відкрив маленький шкіряний футляр і на руці в нього опинилася дерев'яна вервичка з Розп'яттям... У його душі й серці виринули тисячі думок і відчуттів. Перед очима блискавично промайнуло дитинство, любляча бабуся, яка кожний день молилася на вервиці і часто казала: «Дитинко, Ісус тебе дуже любить. Він вмер, щоб ти жив, і пам'ятай, що Він все знає і все бачить».

У цій хвилі Сергієві здалося, що та величезна хвиля сорому і каяття, яка накопилася на нього, покриє його назавжди. Серце його почало колоти вістря

докорів сумління. Він мовчки віддав Іванкові гроші й вервичку і, похиливши голову, злегка похитуючись, побрів геть...

...Минув місяць. Була святкова неділя. Іванко вже зайняв чергу до сповіді, а тепер відмовляв радісні таїнства вервиці за навернення того незнайомого хлопця з осіннього парку. Іванко ніяк не міг його забути і, щиро вірячи в те, що для Господа немає неможливого, просив Його про чудо.

А в цей час від сповідальниці, радісно усміхаючись, відійшов кремезний світловолосий хлопчина. Віднайшовши внутрішній спокій і мир, він клякнув перед образом Пресвятого Серця Ісуса і щиро молився.

Після Служби Божої хлопці майже одночасно виходили з церкви, їхні погляди зустрілися. Це була зустріч двох давніх друзів, які несподівано знайшли один одного, і не можна було зрозуміти, хто з них радів більше від цієї зустрічі. ■

ГЛАВА 13

1) Перед яким святом Ісус обмивав учням ноги під час вечері?

- а) Пасхи;
- б) Кучок;
- в) Обновлення храму.

2) Чого Ісус хотів навчити учнів, обмивши їм ноги?

- а) любити ближнього;
- б) поважати один одного;
- в) не соромитись бути нижчими.

3) «Хто їсть зі мною хліб, ...»

- а) той недостойний мене;
- б) п'яту свою підніс на мене;
- в) недостойний Царства Небесного.

4) Кому подав Ісус кусень, який умочив в вино?

- а) Петрові;
- б) Івану;
- в) Юді Іскаріотському.

5) Яку заповідь дав Ісус учням під час тайної вечері?

- а) заповідь любові;
- б) «Не вбивай»;
- в) «Не кради».

Шановний читачу, продовжуємо конкурс «Сторінками Святого Письма». Ці запитання стосуються **13-15 розділів Євангелія Господа Нашого Ісуса Христа від Йоана.**

НА ПЕРЕМОЖЦІВ ЧЕКАЮТЬ НАГОРОДИ!!!

У жеребкуванні візьмуть участь тільки ті, що дадуть правильні відповіді на всі запитання.

Відповіді надсилайте за адресою:

79019, м. Львів, вул. Б. Хмельницького, 36, Святоонофрійський монастир отців василіян, «Місіонарчикова».

Найактивніші учасники, які надішлють щонайменше 3 листи з відповідями (тобто завдання з різних номерів журналу) візьмуть участь у розіграші суперпризу.

У листопаді відбудеться розіграш суперпризів. Тому поспішайте надсилати листи до 3 листопада. Ті, що надіслали впродовж всього часу існування конкурсу три або більше листів з відповідями, візьмуть участь у жеребкуванні і отримають суперпризи до свята святого Миколая.

Не забудь вказати свою адресу, номер телефону та скільки тобі років.

Місіонарчикова ПОШТА

Слава Ісусу Христу!

Шановна редакція журналу «Місіонар». Звертається до Вас Марічка Гілецька з села Станків. Я завжди з радістю читаю Ваш журнал, де багато дізнаюся нового про Господа Бога та Його вчення. Читаючи, дізналася про конкурс «Сторінками Святого Письма» та хочу написати Вам відповіді до нього. Журнал «Місіонар» потрібний кожній дитині, сім'ї, родині, щоб глибоко пізнати правду про нашого Творця, святу Церкву та її науку.

Марічка Гілецька,
с. Станків Мостиського р-ну Львівської обл.

Слава Ісусу Христу!
Щиро дякую за приз. Він є чудовий!
Бажаю успіху у розповсюдженні журналу і чекаю на нові цікаві завдання і курси.
Щиро ваша читачка Христина!

Христина Ткачик,
м. Судова Вишня, Львівська обл.

«СТОРІНКАМИ СВЯТОГО ПИСЬМА»

ГЛАВА 14

- 1) «Хто в мене вірує, той так само діла робитиме, ...»
  - а) що й пророки;
  - б) що їх я роблю;
  - в) на славу Божу.
- 2) «І все, що попросите в моє ім'я, те вчиню, ...»
  - а) щоб увірували в мене;
  - б) щоб увірували в Отця мого;
  - в) щоб Отець у Сині прославився.
- 3) «Якщо любите ви мене, ...»
  - а) то мої заповіді берегтимете;
  - б) то й Отця мого любите;
  - в) то й померти за мене не боїтиметься.
- 4) «Що Ісус пообіцяв учням?»
  - а) Мудрість;
  - б) Духа істини;
  - в) що будуть рибалками людей.

- 5) «Коли хтось мене любить, то й слово моє берегтиме, і злюбить його мій Отець, і прийдемо ми до нього, ...»
  - а) і в ньому закладемо житло;
  - б) і наповнимо його Духом Святим;
  - в) і закладемо в ньому мир.

ГЛАВА 15

- 1) Що Господь робить з гілкою, що не приносить плоду?
  - а) доглядає за нею, щоб принесла плід;
  - б) нічого не робить;
  - в) відрізує.
- 2) Що потрібно зробити, щоб в любові Христа перебувати?
  - а) робити добрі діла;
  - б) зберігати заповіді Христа;
  - в) повернути грішника.
- 3) «Ніхто не спроможний любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів...»
  - а) своє життя віддає;
  - б) перед кривдником заступається;
  - в) виконує важку працю.

- 4) «Коли ви робите все, що я вам заповідаю, то ви – ...»
  - а) діти мої любі;
  - б) вівці Царства Небесного;
  - в) друзі мої.
- 5) «Ось що вам заповідаю: ...»
  - а) слухайте Отця мого!
  - б) щоб ви любили один одного!
  - в) щоб ви проповідували Слово Боже!

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ КОНКУРСУ ЗА МІСЯЦЬ ЛИПЕНЬ- СЕРПЕНЬ:

- 1) в; 2) а; 3) б; 4) в; 5) а; 6) б; 7) а; 8) в; 9) б; 10) а; 11) б; 12) а; 13) б; 14) в; 15) в.

ПРИЗИ ОТРИМУЮТЬ:

- Марічка Гілецька (с. Станків);
Тетяна Паславська (с. Поповичі);
Оксана Сенюк (с. Завишень).

ВЕСЕЛИНКИ

ОДИН ЗУБ

- Діду, ви були колись малим?
- Був.
- І це у вас за все життя тільки один зуб виріс!?

БЕЗ УЧИТЕЛЯ

- Скільки учнів у вашому класі?
- З учителькою двадцять три.
- А без неї?
- А без неї в класі не залишиться жодного учня!

РАНІШЕ

- Маленький Юрчик, вкладаючись спати, повідомляє:
- Матусю, аби швидше заснути, я завжди лічу до ста.
  - Не вигадуй, Юрасю, ти ж не вмієш до ста лічити!
  - Я ж, матусю, постійно засинаю раніше.

ЧИМ МОЖЕШ ДОВЕСТИ?

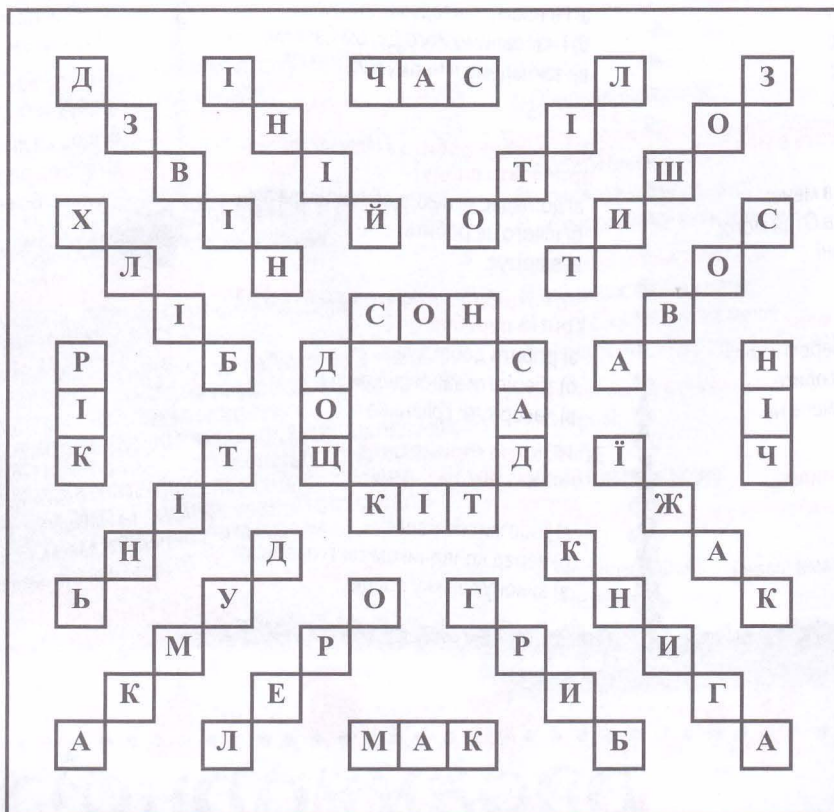
- Чим ти можеш довести, що земля кругла?
- Глобусом!

ЗАГАДКА «ВИБЕРІТЬ СЛОВО»

Підготувала Леся ШТИКАЛО

(Слово-підказка знаходиться у квадраті)

1. Дуже я потрібна всім – і дорослим, і малим. Всіх я розуму учу, а сама завжди мовчу.
2. В нас узимку білим цвітом сад зацвів, неначе літом.
3. Яке місто літає?
4. Золоте вбрання скидає, біле одягає й на зелене перемяяє.
5. Хоч поруч іде, а сліду не лишає.
6. Стоїть стріла посеред двора, а в тій стрілі сімсот і дві.
7. Що у світі найпрудкіше?
8. Хоч не шию я ніколи, а голок в мене доволі.
9. Що біжить без спочину, не стає ні на хвилину, не старіє, не вмирає, а все нищить, забирає?
10. Має вуса, пишаний хвіст і погану звичку: спершу добре він поїсть, потім вмис личко.
11. Уночі гуляє, а вдень спочиває, має круглі очі, бачить серед ночі.
12. Чи в лінійку, чи в клітинку – чистим був, а за хвилинку повно в ньому цифр і літер. Здогадалися, що це, діти?
13. Коли нема – чекають, коди прийду – тікають.
14. Народився під дубком. І накрів себе листком. Щоб його тобі знайти, треба довго лісом йти.
15. Стоїть дуб, на ньому дванадцять гілок, а на кожній гілці по чотири гілочки, а на них по сім жолудів.
16. Чорне рядно усіх людей накрило.
17. Сам у церкві не буває, а других туди скликає.
18. Що у світі наймилише і найкраще?
19. Зрілі вишні у садку, і сунічки у ліску, теплі дні, барвисті квіти нам дарує щедре . . .
20. Виріс у полі на добрій землі, місце найкраще знайшов на столі.

Відповіді на кросворд «Шкільний», опублікований у числі за вересень 2011 року:
 По горизонталі: 4. Начальник. 7. Лоріт. 8. Школа. 9. Бог. 12. Сонечко. 13. Дітвора. 14. Вітання.
 По вертикалі: 1. Марія. 2. Гібов. 3. Личко. 5. «Кошеня». 6. Платон. 10. Уклін. 11. Пісня.

Номер підготував:
 бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Допомагали: Павло Білик,
 Віталій Павлучкович.

«ЦЕ БУЛО ЧУДО ЧЕРЕЗ МАРІЮ...»

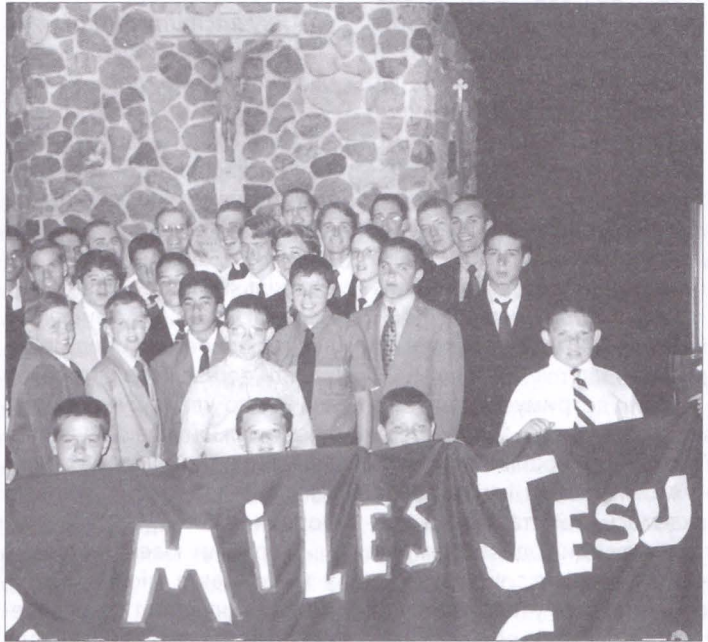
Інтерв'ю з духовним провідником Мілес Єзу
отцем Робертом Ніколетті

– Отче Роберте, скажіть, будь ласка, які основні харизми вашої спільноти?

– Освячення мирян. Спільнота Мілес Єзу для того і була заснована, щоби офірувати мирянам найвищій ступені освячення. Адже ми всі маємо бути святими, чи не так? Це наше покликання віри, яке випливає з Таїнства Хрещення. І все ж багато людей думає, що освячення і святість є тільки для священників або монахів. Виглядає, що люди, які живуть у світі, працюють, мають свою сім'ю – позбавляються таким чином можливості освячення, але це неправда. Церква навчає, що не тільки Бог кличе нас до святості, а й Він дає різні засоби, щоби досягнути цієї мети. Мілес Єзу існує, щоби сприяти святості мирян. Власне тому і більшість наших членів є мирянами, не священниками чи монахами та монахинями. Вони працюють у світі і хочуть принести Ісуса у світ, а світ – вести до Ісуса через свою професійну роботу і інші діяльності у світі. Це головне, що відрізняє Мілес Єзу від інших громад.

– Як Ви можете описати початок власного духовного шляху? Як Ви знайшли своє покликання?

– Я ніколи не думав про покликання. Я мав інші плани у

■ Мілес Єзу (Воїн Ісуса).

житті. І це було чудо через Марію. Я вступив до університету, щоби вчити інші, не пов'язані з цим, справи. Але не було де жити, тому мене поселили разом з трьома хлопцями. З нас чотирьох двоє були католиками. Вони були ревні і щасливі. А четвертий був далеко від Господа. Ми жили дуже близько один до одного, тому мали можливість спостерігати за собою. Ті двоє не проповідували Христа, не казали нічого, але я просто бачив, що ці люди і мудрі, і побожні, і радісні. Це було прекрасно! Я завжди був католиком, але вони

мали щось, чого я не мав. І тоді я не запитав поради, але продовжував придивлятися та дуже поступово відкривати для себе, як вони моляться, що для них Служба Божа є дуже важливою, що вони читають «Життя святих», апологетичні твори, твори святого Томи Аквінського, святої Терези тощо. І коли ніхто того не бачив, я почав робити те саме – хоч трошки. Як виявилось, чим більше я чинив так, тим життя моє ставало кращим і щасливішим. І це був початок процесу. Потім наступні дватри роки я ознайомлювався

з діяльністю різних згромаджень, ставив запитання їхнім членам, а вони – мені. І так я знайшов Мілес Єзу. У цій спільноті панували велика дружба і ревність до того, щоб вести людей до Неба – а це, погодьтеся, не те саме, що цікавитися у когось, як у нього справи. Члени Мілес Єзу бачили, що спасіння – це пріоритет, і нема нічого настільки важливого, як наше вічне життя з Богом.

– Як Ви можете описати ваше життя в монастирі? Наскільки воно відрізняється від звичайного мирського життя?

– Ми дотримуємося певного розпорядку, зокрема молитовного, робимо все разом – їмо, молимося, інколи розважаємось. Ми стараємось підтримати один одного, тому що життя у світі не є легким через різні спокуси, утиски, виклики у роботі. І тоді ми підставляємо один одному плече, взаємно заохочуємося виконувати свої обов'язки якнайкраще. Як перші апостоли, стараємось організувати людей, з якими ми працюємо, у живій спільноті, а через розвагу, через розвиток їхніх талантів разом прославляємо Бога, зміцнюємо почуття приналежності до Церкви і бажання служити у ній для інших та робити це не з егоїстичних міркувань. Щодо себе, то я також маю Службу Богу кожного дня, медитацію, молитву на вервиці – і так у прикладі Христа і у Його близькості черпаю сили для того, щоби просто жити

у світі. Звісно, що можна мати ці блага також у світі, але ми, що є в монастирі, робимо це у свій особливий спосіб і спеціально хочемо подавати приклад жертвності іншим.

– Яку частину Вашої роботи займає саме робота з молоддю?

– Дійсно, я відвідую різні заклади вищої освіти, спілкуюся на уроках про мету життя, апологетику, принципи психології, етики. Також хочу зазначити, що наша Церква – оскільки вона воююча – є Церквою сповіді. Тому багато людей, зокрема молоді, приходять до нас сповідатися, бо ми багато уваги і часу приділяємо кожній людині, що сповідається. Це Таїнство є також нагодою попросити духовної поради.

Також ми маємо чування у храмі раз в місяць, і кожне таке чування присвячене різним актуальним для молоді темам, на які молоді люди іноді не знаходять християнської перспективи – а це теми контрацепції, руху «New Age» («Нова ера»), абортів, покликання, економіки, політики та багато інших. Хоч Церква завжди реагує на такі речі, але досить часто молоді люди через різні життєві обставини не ознайомлюються з її наукою.

Виглядають наші чування так. Тривають вони від шостої години вечора до півночі в суботу, і кожна година починається вервицею, потім є десяти-п'ятнадцятихвилинна наука,

після якої – час на тишу, коли люди можуть читати книжки чи просто говорити з Богом, а також сповідатися. На перерві поза приміщенням церкви ми п'ємо каву, чай, частуємося печивом та спілкуємося про віру. На чуванні може бути 40-45 людей, і така відвідуваність забезпечується тим, що я тиждень наперед дзвоню до молодих людей, а вони, своєю чергою, запрошують друзів і знайомих.

– Можливо, Ви можете задати якісь яскраві приклади навернення?

– Був випадок, коли одна невіруюча сім'я не мала дітей, але коли це подружжя пізнало Бога, почало ходити на чування до церкви, то їхнє життя невдовзі змінилось. Зараз вони щасливі: мають дітей і сильну віру в Бога.

– Які Ваші плани на найближче майбутнє?

– Ми плануємо зустрічі, щоб говорити про Церкву і покликання, тому що люди бувають дуже далекі від цього. Ми будемо говорити про те, як розпізнавати і розвивати дар того, що Бог нас кличе.

– Наскільки плідною є праця Ваших співбратів в Україні?

– Ми займаємось добротинністю, а саме – опікуємося двома сиротинцями: одним біля Ходорова, де живуть 24 хлопці, та ще одним у Бірках, де наші сестри

опікуються 16-ма дівчатами. Також вони організують кухні для бідних в понеділок та суботу. Крім того, ми організуємо паломництва до святих місць.

– Що Ви можете побажати читачам «МІСІОНАРЯ»?

– Щоб вони стали святими, адже немає нічого важливішого за це! ■

Розмовляли студентки
5-го курсу Української
академії друкарства
Катерина Судан,
Роксолана.

ВОЮЮЧІ СИНИ ТА ДОЧКИ НЕПОРОЧНОГО СЕРЦЯ МАТЕРІ БОЖОЇ БОГОЯВЛЕННЯ, МІЛЕС ЄЗУ (ВОЇН ІСУСА)

Історія

Мілес Єзу засновано 12 січня 1964 року у м. Фінікс, штат Арізона, США. Засновником і першим отцем-генералом є о. Альфонсус Марія Дюран, уродженець Іспанії, бакалавр мистецтва Мадридського університету, випускник семінарії кларетян. 1953 року склав вічні обіти. Після прийняття священства був скерований у 1957 році до США. У минулому о. Дюран – головний редактор офіційного англійського перекладу міжнародного журналу «Ультрел», який видає рух «Курсільйос».

Протягом 10-ти років (1959-1969 рр.) був дієцезіяльним директором руху «Курсільйос», дієцезії Тюскона (штат Арізона, США).

Харизма і діяльність

Мілес Єзу є новим для мирян способом посвяченого життя у Церкві. Його членами є чоловіки і жінки, миряни та священники, целібси, одружені і неодружені, овдовілі. Усі вони об'єднані у велику родину, мають одного генерального директора. Суттєвою особливістю Мілес Єзу є те, що більшість її членів – миряни (понад 90%). Головний настоятель знаходиться в Римі, а провінційний – у Львові за адресою: вул. Довбуша, 24, м. Львів – 79008.

Це мирянський інститут з окремою мирянською харизмою – освячення щоденного життя кожного члена Мілес Єзу і його сім'ї та оточення, а також прагнення щодня ставати покірнішими, палкішими і ревнішими за спасіння душ.

Духовність членів Мілес Єзу полягає у знаходженні особистого способу посвяченого життя, у наслідуванні Господа,

практикуванні євангельських рад вбогості, чистоти і послуху. Церква заохочує, аби у мирянському інституті Мілес Єзу засоби християнського вдосконалення були найдоступніші для мирян.

Целібси укріплюють євангельські ради вічними обітами, інші застосовують їх відповідно до свого особливого стану.

Особливу увагу Мілес Єзу зосереджує на праці з молоддю: організує реколекції, проводить парафіяльні місії, щотижневі нічні чування, літні християнські табори у Карпатах, чування в честь Пресвятої Євхаристії у львівській церкві свщмч. Йосафата і всіх українських мучеників. Також воїни Ісуса організують окремі притулки для хлопців та дівчат, щоб допомогти покинутим і зневаженим дітям. Щодня вони годують 800 убогих в Україні, Росії, Нігерії, Індії та Мексиці. Досить поширена діяльність команди «Eriphany Medical Mission». Ця команда бере участь у місіях, засновуючи клініки для бідних. Оскільки багато людей у світі через негативний інформаційний вплив щодо Католицької Церкви втрачає надію і довіру до неї, Мілес Єзу організує щорічні конференції «Path to Rome» («Шлях до Риму»). На них відомі кардинали, єпископи та новонавернені до Католицької Церкви діляться своїми свідченнями, викликаючи в інших позитивне ставлення до Церкви. Інституція різними способами пропагує цінність гідності людського життя та родини, зокрема розповсюджуючи виданий різними мовами памфлет «Маніфест тисячоліття», який заохочує сім'ї до дітонародження. ■

ПАМ'ЯТІ ОТЦЯ МАРКІЯНА МАРИСЮКА, ЧСВВ

*Всі ви що ходили шляхом вузьким і скорботним
і хрест як ярмо взявши за мною послідували
у вірі, прийдіть і насолодіться почеснями і
вінцями небесними,
що їх Я вам приготував.
(Стихира із парастасу)*

25 вересня 2011 року у рідному селі о. Маркіяна Сільці (Кам'янка-Бузький р-н), відбулась урочиста Свята Літургія з нагоди 50-ї річниці його смерті. Очолив богослужіння Вікарій Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні і чинний редактор часопису «Місіонар» о. Корнилій Яремак, ЧСВВ. У своїй проповіді він відкрив для односельчан постать їхнього невтомого земляка, котрий у різних сферах служіння: душпастирстві, видавництві, письменницькій діяльності, завжди плідно працював незважаючи на нелегкі часи першої половини ХХ ст., а після лихоліття 40-х років розділив долю свого народу і Церкви у таборах Сибіру. Отець Корнилій наголосив що місією кожного священика є бути свідком воскресіння Христа і на цю місію Господь вже 2000 років кличе кого хоче із покоління в покоління. Після Божественної Літургії відбулась панахида на могилі

■ Очолив богослужіння редактор журналу «Місіонар» о. Корнилій Яремак, ЧСВВ.

отця Маркіяна, після чого його племінниця п. Анна Солудчик поділилася власними спогадами про цю непересічну особу. Мешканці села і всі присутні могли детальніше ознайомитись у храмі із біографією отця Маркіяна та різними його публікаціями і виданнями, як також фотографіями, що їх підготував о.д. Єронім Грім. На завершення парох с. Сілець о. Юрій Мазепа щиро подякував отцям василіянам за їхню присутність та історичну пам'ять. ■

о.д. Лазар Громадський, ЧСВВ

РЕДАКТОР «МІСІОНАРЯ» 1927-1932, 1940 рр. отець Маркіян Михайло Марисюк, ЧСВВ (*14.01.1886 – †25.09.1961)

125 років від дня народження – 50 років від дня смерті

Народився Михайло Марисюк 14.01.1886 р. в селі Сілець Беньків (нині Кам'янка-Бузький р-н, Львівської обл.). Початкову освіту здобув у рідному селі, а згодом у Львівській гімназії. 18.11.1902 р. вступив до Чину Святого Василя Великого до Крехівського монастиря, куди влітку того таки року був перенесений новіціят із Добромиля. Магістром його був отець Діонізій Ткачук – пізніший перший Архимандрит реформованих Василіян. При облечинах отримав рясу і монаше ім'я Маркіян. Тимчасову про-

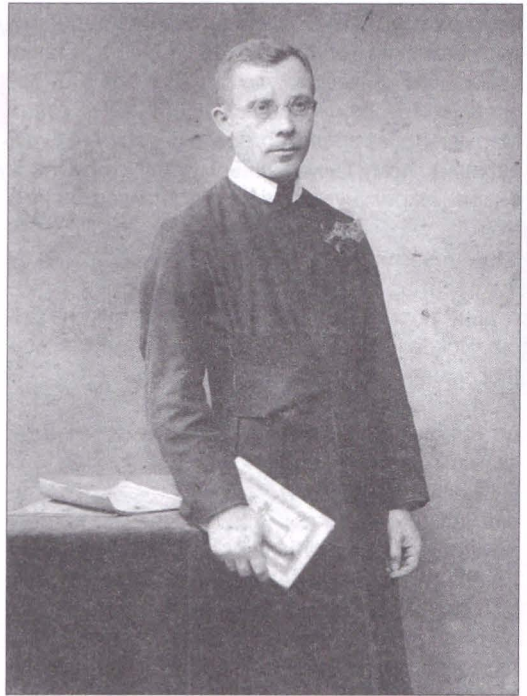
■ При облечинах отримав рясу і монаше ім'я Маркіян.

фесію склав 14.01.1905 р. в Крехові й у цьому монастирі продовжив свої гуманістичні студії, впродовж яких був ревнителем для братів-студентів і навчав церковного співу новиків. 1908 р. розпочав вивчати філософію у Лаврові, а вже 5.10.1909 р. вписаний на II-й курс філософії в семінарії ім. св. Канізія при університеті в Інсбруці (Австрія). Там також пройшов деякі предмети, які були йому зараховані за I-й рік богословських студій, а наступні два роки (1910-1912) закінчував у Кристинополі. Догматики, моральної та біблійних наук навчався в отців Амвросія Мушкевича, Онуфрія Бурдяка, Марка Галущинського та славного василіянського бібліста отця-доктора Теодозія Галущинського. 14.01.1911 р. в Кристинополі склав професію вічних обітів у Василянському Чині. Наступного року 5 травня отримав священничі свячення.

Праця у Василянському Чині

Відразу після свячень новоіерей Маркіян отримав призначення до Львівського Свято-онуфріївського монастиря, де сповняв обов'язки провідника Марійської Дружини служниць, сповідника, проповідника, еклезіарха, писав монастирську хроніку. 4.12.1913 р. – призначений ігуменом новозаснованого монастиря Співстраждання Пресвятої Богородиці в Перемишлі. Переїхавши до Перемишля (15.12.1913 р.) отець Маркіян дуже енергійно взявся за збірку коштів на будівництво нового храму і збір матеріалів, та Перша світова війна стала цьому на заваді. В 1920 р. він уже душпастирює в Дрогобичі, провадить Апостольство Молитви та виконує обов'язок віцеігумена монастиря. 1921-1924 рр. отець Марісюк – в Кристинополі – адміністратор парафії, провідник Апостольства Молитви, III-го Чину і Братства св. Онуфрія, еклезіарх, часто виїжджає з місійними проповідями по різних селах і містечках Галичини. В 1925-1932 рр. отець Маркіян – в Жовкві. Окрім священничих обов'язків, працює цензором книг при Жовківській василіянській друкарні, займається письменницькою діяльністю, редагує часопис для молоді «Наш Приятель» (1928), «Місіонар» (1927-1932) і Календар «Місіонар» (1926-1933). 1933 р. бачимо його у Львівському монастирі, а через рік вже у Лаврові на становищі вчителя риторики, української мови

■ Редактор «Місіонаря» з 1927-1932рр.

і літератури для василіянських братів-студентів гуманістичних студій. В 1934/1935 навчальному році отець Маркіян викладав німецьку мову в Бучацькому Місійному інституті оо. Василян, провадив Марійську Дружину, був консультором дому. Після року праці в Бучачі – знову Жовківський монастир. Цього разу отцеві випало бути редактором науково-популярної серії книжечок «Бібліотека релігійної освіти» (з 1935 по 1939 вийшло їх близько 30).

Життєві поневіряння

З початком Другої світової війни отець Маркіян Марісюк переїхав до Перемишля – подалі від «визволителів». Там у відносному спокої під німецькою окупацією відновив видання «Місіонаря», якого за 1940 р. вийшло 5 номерів. За останнім друкованим Каталогом Провінції (1940-41 рр. – Львів 1943 р.) – отець Маркіян – сотрудник на парафії в Радимно. В квітні 1945 р. переселений з Польщі до Радянської України. Із мотивів безпеки змінив прізвище з Марісюк на Мартюк. Проживав у Гошівському та Погонянському му-

настирях. 29.03.1949 р. арештований органами держбезпеки і засуджений (14.06.1949 р.) Станіславівським обласним судом до 25 років ВТТ (Виправних Трудових Таборів). 18.06.1949 р. отець Маркіян подав апеляцію, проте Верховний Суд її відхилив. Йому, як колишньому редактору «Місіонаря», інкримінували підривно антидержавну й антирадянську діяльність, яку він, начебто, проводив на сторінках часопису, а також підробку документів. 10.08.1949 р. через Львівську пересильну тюрму отця Маркіяна направили на Сибір. Покарання відбував у ВТТ «Мінеральному» (поселення Інта, Кожвінський р-н, Комі АРСР). У 1954 р. Генпрокурор знизив термін покарання до 10 років, а 10.05.1956 р. отець був звільнений за віком – як перестарілий.

Після повернення отець Маркіян проживав деякий час у с. Дора біля Яремча на Івано-Франківщині, та пізніше переїхав у рідний Сілець, де оселився у домі своєї сестри. Хоч мав сильно підірване здоров'я та все ж кожної п'ятниці дотримувався строгого посту. В Сільці часто до нього навідувалися підпільні василіяни до сповіді чи просто на духовні розмови.

Упокоївся в Господі 25.09.1961 р. в Сільці Беньків на 76-му році життя, 59-му чернецю покликання, 50-му священничого служіння. Похований на сільському кладовищі. Вічна йому пам'ять!

Творчий доробок

Окрім редакторської праці над «Місіонарем» (1927-1932, 1940), у якому багато місця присвячував виясненню катехизмових правд, остереганню перед большевизмом і сектантством, отець Маркіян Марисюк проявив себе також як автор і упорядник різного роду богослужбових книг: «Великий требник» (1926 р.), «Божественна Літургія св. Івана Золотоустого» (1927 р.), «Ієрейський часослов» (1933 р.). Для членів Апостольства Молитви він уклав прегарний молитовник «Голос душі» (1927 р.), яким у перевиданні видавництва «Добра Книжка» ще й досі користуються почитателі Серця Христового, а також «Святу Годину» (1935 р.), перевидану в 1999-му р. видавництвом «Місіонер» (а до того в «Слові Доброго Пастиря» у США). 1922 р. в Жовкві вийшла збірка «Великопосних проповідей» отця

■ Земляки ознайомлюються із творчістю о. Маркіяна.

Маркіяна Марисюка. «Кожна проповідь про когось особу, що займає важнішу роллю в Христових Стражданнях і на прикладі тої особи розбирає частину найважливішого питання життя». Дві його книжечки присвячені описам великих Марійських паломницьких центрів Люрду і Гошева: «До Люрду. Вразіння з дороги з першим українським паломництвом» (1931 р.) та «Ясна Гора в Гошеві: в 200-літню річницю перенесення чудотворної ікони Богоматері на Ясну Гору» (1937 р.). У «Бібліотеці релігійної освіти», цілю якої було «поглибити релігійне знання в нашій народі, подаючи своїм читачам правди католицької віри й моралі, як також розбірку життєвих питань, що в'яжуться з релігією», він видав цілу серію власних авторських брошурок. Ось деякі з них: «Вірити чи не вірити?», «Чи людина має душу?», «Чи є життя за гробом?», «Чи Бог управляє світом?», «Чи соціалісти мають слухність?», «Звідки взялась людина на землі?», «Що дає нам св. церква?», «Чи треба сповідатися?», «Чи Христос справді воскрес?», «Куди йде світ без Бога?», «Митрополит Йосиф Велямин Рутський» (1935 р.), «Нащо терпіння на світі?», «Клерикали й клерикалізм», «Вільнодумці й вільнодумство», «Чи всі релігії на світі є однаково добрі?», «Хто є Бог?». Його книжечка «Католицька церква добродійка людства» також перевидана в «Слові Доброго Пастиря» у 1950-х рр.

Отець Маркіян Марисюк належав до «Дому письменників» – своєї рідної асоціації василіян письменників і науковців, заснованої у Жовкві в 1935 р. ■

Подав о. д. Єронім ГРИМ, ЧСВВ

■ ЧСВВ – ПАМ'ЯТАЄМО, ВИВЧАЄМО, НАСЛІДУЄМО

ВИХОВАТЕЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДУШІ

Пам'яті отця Тараса Олійника (25.07.1924-15.10.2001 рр.)

Роман ГАЛУШКА, м. Золочів

З Божої ласки і благодаті Господа нашого Ісуса Христа хочу розповісти про святу людину, отця Тараса Олійника. Його працю можна окреслити словами самого ж о. Тараса: «Не дуже звертаю увагу на краєвиди, на нестатки, а вивчаю, при різних нагодах, мудру, святу, жертвенну українську душу, яка відзначається терпеливістю, сердечністю, а головню свободолюбністю».

Для доброго здійснення своїх пастирських обов'язків цей великий трудівник володів 13-ма мовами, досконало знав іврит, брав участь у перекладі Святого Письма і по кілька років жив та вивчав побут і культуру тих народів Сходу і Заходу, де писалися біблійні книги.

Не побоюсь сказати, що проект життя, який мав о. Тарас, був просвітлений Мудрістю Божою, яка утримує у бутті наш Всесвіт, і нам дуже приємно, що в цьому проекті особливе місце було відведене нашій порівняно маленькій Золочівщині.

Але справа покликання – це не справа людини, а Бога. Бо хто б міг подумати, що в багатодітній сім'ї маленький Петрусь з Бразилії, а саме так звали о. Тараса в миру, буде посвячений Господу. Але Бог вибирає і кличе, кого захоче. Ініціатива належить Йому: «Не ви Мене вибрали, а Я вибрав Вас і призначив, щоб ви йшли і плід принесли» (Йо. 15, 16). Бог кличе поіменно, але й чекає на свобідну відповідь покликаного. І Петро Олійник відповів.

Досі намагаюся відродити в пам'яті окремі епізоди з життя отця, які б яскраво змальовували його духовність. Пригадую, як сильно любив о. Тарас молитися на вервиці, ходячи по подвір'ї монастиря, і, як сам казав, – займатися руховкою, тобто «зарядкою», бо він завше вів здоровий спосіб життя. Крім того, отець від-

■ о. Тарас Олійник, ЧСВВ

значався незламною надією на краще життя в Україні. Він завжди був задоволений життям із вервичкою у руці черпав всяке добре давання від Отця через Ісуса Христа у Святому Дусі. Намагався зі свого оточення творити спільноту причастя любові і радості на взірць причастя любові у Пресвятій Трійці.

Пригадую, як тишився о. Тарас приїздом свого брата з Бразилії на Україну. Пригадую також келію на другому поверсі і те, з яким трепетом в душі і радістю на обличчі зустрічав о. Тарас усіх людей, що приходили до нього, коли він захворів. Він завжди дякував, молився за всіх

і говорив: «В мене все добре, я вже здоровий, Матінка Божа мене носить на крилах».

Даючи інтерв'ю газеті «Праця» від 15.03.1999 року, о. Тарас говорив: «Тепер працюю в місті Золочеві в філософсько-богословському інституті духівником і професором, допомагаю в душпастирстві, часто мене запрошують на празники, сповіді, проповідувати, а кожної неділі маю спеціальну Службу Божу дітям». Саме проповідування Слова Божого дітям, засівання духовного зерна у дитячі серця було для о. Тараса особливим привілеєм і благодаттю. Будучи професором в м. Золочеві, отець відіграв важливу роль у формуванні майбутніх душпастирів. Йому була властива ота особлива пророча прозорливість, яка дозволяла тонко відчувати зв'язок між духовним станом окремих людей, сімей чи цілих народів та їхніми долями, стражданнями, небезпеками, що на них чигають.

І коли запитали його, чи думає він колись вернутися до Бразилії і там залишитися, отець Тарас сказав: «Решту свого життя віддав я Україні і, доки зможу працювати, залишуся там. Найби прийшлося звідти піти до вічності, як о. Ковалик, о. Мельник і інші». Він хотів «залишити своє тіло в українському чорноземі».

Щирість, доброта і людяність у відносинах були дуже притаманні о. Тарасу, бо їх черпав він з того, що людина створена на Божий образ та подобу і, за його висловом, є щось Боже в людині, тому що є щось людське в Бозі, бо так Він хотів одвічно і так він полюбив усіх людей. Він часто, в тому числі і мені, роздавав поради в різних життєвих обставинах щодо того, як жити в цьому світі і не чинити зла, не скривдити іншого. Сам Ісус Христос посилає таких людей, щоб вони проповідували нам любов і Царство Боже, закликали до навернення і прийняття Бога у своє життя, до переображення світу навколо нас.

Отець Тарас любив говорити, що Слово Боже живе і діяльне в обличчі кожної людини, зокрема найбільш потребуючої. Це обличчя, що є образом і подобою Божою, промовлятиме до кінця віків, і саме ним ми будемо суджені: «Усе, що ви зробили одному з моїх братів найменших – ви Мені зробили» (Мт. 25,40).

Був цей ревний василіянин також і проповідником покаяння. Адже прощати – це значить втинати при корені ланцюг зла. Суспільне зло буває тоді, коли ми платимо один одному злом за зло. Простити ворогові, як говорив о. Тарас, – означає зробити великий вихід зі свого серця до серця ворога, зрозуміти та відчути, що наш ворог – також Божа дитина, що він достойний нашої молитви.

Людина від початку свого існування стоїть перед вибором: слухати Бога, і тому належати до Царства Божого, або схилитись до царства диявола, дух якого є також духом цього світу. Ця дилема існує стільки, скільки й сама людина. І повне посвяти чернече життя о. Тараса Олійника стало для багатьох місцем і засобом особливого досвіду Божої любові, яка на цьому роздоріжжі єдина здатна людину скріпити в доброму і схилити до здійснення правильного вибору. Проте ті, що покликані продовжувати справу Ісуса на землі, є об'єктом особливої любові людей і Бога. До них належав отець Олійник.

Як часто висловлювався отець Тарас, монаше покликання зароджується і дозріває в роздумуванні над спасенним ділом Христа – його воплощенням, смертю і воскресінням. І будучи богопосвяченою особою, він віддав все своє життя Богові: не щось зі свого життя, не його частину, але цілковито. І центральне місце в житті нашого дорогого отця займав сам Христос. Для нього були характерні аскеза відречення задля того, щоб бути здатним прийняти Божу благодать, яка перероджує людину зсередини і робить її Божою дитиною.

15 жовтня 2001 року перестало битися серце великого українського патріота, професора, душпастиря і просто отця Тараса Олійника, якого нам так не вистарчає, приклад якого веде нас до Бога.

Ті всі високі імперативи щодо духовного життя, про які говорив о. Тарас, вимагають «великої духовної операції» чи навіть «духовної пересадки серця» – докорінного навернення. Дуже важко і приємно згадувати про о. Тараса, якого, на жаль, немає серед нас, гостей того світу, але його глибока віра, надія і любов Бога залишалася посеред нас. ■

Завжди вдячні і в молитві за Вас, отче Тарасе!

ДЕЩО ПРО КУЛЬТУРУ СПОЖИВАЦТВА

Віктор ЗАХАНДРЕВИЧ

Розпад Радянського Союзу та утворення нових суверенних республік ознаменувалися появою на цих теренах як нових благ, так і проблем. З-поміж них хотілося б у цій статті звернути увагу на споживацтво.

Доступ до матеріальних благ, що його отримали люди внаслідок припинення показово аскетичної радянської політики та економіки, породив оцю проблему, яку маємо нині. Життя в нових ринкових умовах відкрило для різних верств населення різні, досі небачені можливості. Для найбагатших – це можливість красти та безперешкодно одну за одною ламати заповіді Божі, для заможних – постійні потреби покращення житлових та інших умов; нарешті, для середнього класу – можливість мати ті матеріальні блага, які у поколіннях минулих і не мріялись. Усе це можемо охарактеризувати культурою споживацтва. Усе це ми переймаємо із Заходу. Тому слід замислитись, щоб – у строкатому потоці всюдисущої реклами – не прийшла до нас також і «мерзота запустіння». Після потужного духовного відродження, дякуючи Богу, маємо наповнені храми, численні покликання до монашого та священничого стану. І нам слід плекати ці здобутки, щоб принести Господеві плід удесятеро. Але автору статті хочеться деццю поміркувати про кукіль, який разом із добрим зерном відсти Христової насіявся на нашій землі.

Становлення незалежної держави – нелегкий процес ані з політичної, ані з економічної точки зору. Особливо ж налагодження в останній сфері відбувається дуже болісно та ще й гальмується високою корупцією, податками та складністю вести бізнес при українській законодавчій базі. І викликом для нас є усвідомлення власних недоліків з метою їх подолання.

«Скажіть мені, що ми хочемо будувати». Ці слова, сказані у 90-х Леонідом Кучмою, дуже добре відображають багато процесів, які відбувались не лише в Україні після 1991-ого, але й на теренах інших пострадянських держав. Вони також свідчать про незнання курсу і просування вперед мето-

■ Звільнившись від тенет, ми не опинилися в інших..

дом проб та помилок. Це частково є відповіддю, чому зараз ми живемо у тій країні, у якій живемо. Економіка Радянського Союзу із планово-командним принципом та, як багато з читачів пам'ятають, кілометровими чергами за продуктами часто першої необхідності, довела свою неспроможність, показавши, що в ручному режимі керувати такими процесами небезпечно. З уможливленням вільного мислення у політичній сфері, можливістю відкрито висловлювати власні політичні та не тільки переконання в економічну сферу суспільства почали впроваджуватися так звані ринкові відносини. Чи були люди готові до таких змін? Більшою мірою так, оскільки ринкові та конкурентні відносини значно більш співвідносяться із природою людською, аніж колективно-господарські, оскільки перші дають змогу боротися і перемогати у чесному змаганні, а не віддавати чесно зароблене тому, хто не хоче працювати. Отож, сам по собі запевнений перехід від одного типу економіки до іншого був явищем позитивним,

однак, не вдаючись у детальніший аналіз негативів цього процесу матеріального переродження, скажемо декілька слів про культуру.

Разом із так званою «вестернізацією» – прищепленням на український ґрунт всього західного як начебто єдино правильного стандарту того, якою має бути людина: як має харчуватись, одягатись та яке життя вести – прийшло до нас немало елементів нашої нації чужих, які ми, однак, у шалі захоплення чужою культурою, прийняли за своє. Досить бодай одним оком поглянути на наше щоденне життя, щоб збагнути: більшість речей, до яких ми щоденно вдаємося, прийшли в Україну саме зі Заходу. Наприклад, такі геть чужорідні нам речі, як заклади швидкого харчування «McDonald's», харчування в яких є гріхом проти власного тіла, що, як відомо, «є храмом Духа Святого»; «Кока-кола» та багато інших «новинок» та «брендів», які нині ми з такою охотою приймаємо та бездумно споживаємо. Йдеться, власне, про культуру споживацтва. Так, на зміну країні, у якій, як висловився один іноземець після відвідин Радянського Союзу, «скрізь є паркан, але у кожному паркані є дірка», прийшла країна, у якій парканів нема, але тепер усе можна, усе дозволено... Ця цілком невмотивована, нерозумна й, здавалось би, безальтернативна свобода веде до поступового й непомітного заперечення в людині духовного. На біг-бордах, по телевізору та в Інтернеті нам постійно щось пропонують, ставлячи людину в таку екзистенційну ситуацію, коли вона немов би постійно чує: «Чим ми ще тобі можемо допомогти?», «Як можна ще покращити твоє життя?» Однак така постава «покращення життя вже сьогодні» хибна, оскільки спирається на невірне трактування природи людини, немов би останній йшлося лише про те, де харчуватись, як одягатись та з ким мати статеві стосунки. Це насправді глибоке антихристиянське розуміння людської природи.

На це знов і знов звертає увагу блаженний Папа Іван Павло II. У своїх енцикліках та численних зверненнях до пастви, головню ж до тієї, яка наприкінці 80-х – на початку 90-х звільнилась з-під ярма тоталітаризму, Папа застерігає, щоб, визволившись від одного рабства, люди не потрапили в інше. Власне, культура споживацтва, виворена західним суспільством, і є цією другою

формою рабства. Великою ціною мільйонам людей вдалося зламати Берлінський мур та залізну завісу, велику ціну платимо ми досі за звільнення від атеїстичного безбожного режиму задля преображення душ наших світлом Христової істини. На цьому шляху ми також маємо чимало спокус, проблем та перепон. Однією з найбільших є впасти у повну матеріалізованість, що, хоч і відмінним, аніж тоталітарні режими, способом, все ж нищить людину, розтрощуючи її духовне «я», зорієтовуючи його виключно на матеріальні цінності. Не зайве нагадати, що реклама, якою переповнений наш медійний простір, зазвичай тисне психологічно, стимулюючи особу до купівлі. Система «купуй-продай» є в принципі добром, адже Господь Бог, створюючи світ, наказав людині над ним панувати та його перетворювати, а здорова економіка є невід'ємною частиною і умовою співжиття людей. Однак ця ж система в наш час легко перетворюється на ідола, який заступає людині справжню ерархію цінностей.

Саме тому як попередній, так і теперішній Папа перестерігають перед цією новітньою спокусою надмірно матеріалізованого ставлення до життя, що призводить до руйнації цінностей духовних. Ці християнські провідники цілком усвідомлюють, що немає межі людським прагненням жити краще. Власне, це і є причина, чому Церква раз у раз нагадує своїм вірним, що коли Бог є на першому місці, то все інше тоді на властивих місцях. «Шукайте ж перше Царства Небесного та його справедливості, а все інше вам додасться» (Мт. 6,33). Тому нам слід добре розважити, чи, звільнившись від тенет тоталітарного минулого, ми не опинилися в інших і чи достойний опір ми ведемо супроти всього негативу, який щоднини нав'язують нам сильні світу цього. А цей опір неможливий без усвідомлення того, що Царство Боже не від світу цього.

Тема пріоритету духовного над матеріальним (чи навпаки) була популярна в усі часи, відколи людина відчуває у собі наявність духовного «я», разом з тим володіючи тілом, потреби якого теж слід відповідним чином задовольняти. У цьому парадокс людини, але у цьому і її гідність. Все навчання Отців Церкви, пустельників, молільників є наповнене закликами та заохоченнями ставити нашу духовну природу на перше місце. «У людей

в пошані статки, а в Бога – смиренна душа», – навчає преподобний Ісаак Сирійський. Людині самій вільно вибирати, які потреби вона ставить на перше місце, і дуже часто вибір є на користь матеріальних цінностей, до чого нас повсякчас заохочує навколишній світ. Культура споживацтва, що разом з іншими позитивними речами проникла на нашу землю, постійно запитує людину про її матеріальні потреби і міркує над їх покращенням. Людям слід найперше дбати про преображення себе і своїх братів та сестер навколо. Християн-

ський сенс життя полягає у набутті людиною тут, на землі, духовних якостей, які досягаються вірою та постійною працею над собою.

Загалом у середовищі інтелектуальної еліти нашої держави є усвідомлення загрози нівеляції духовного. Тому лунають заклики обачно ставитись до всього, що приходить до нас із Заходу. І слушно. Тому українському народові слід найперше шукати свій шлях, у підмурівку власного дому ставлячи Христа та пам'ятаючи про скороминущість світу, чого навчають нас Отці Церкви. ■

МАРІЯ – ПОКРОВИТЕЛЬКА НАШОГО НАРОДУ

бр. Партеній ПІДЧЕХА, ЧСВВ, студент ВІФБС

З давніх-давен на українській землі є розвинутий марійський культ. Наш народ в особливий спосіб шанує і віддає честь непорочній Діві Марії, свідомо поручає себе під її охорону, материнську і завжди люблячу опіку. Про це свідчать різні пісні, поетичні твори, легенди, молебні та акафісти на її честь, в яких підкреслено материнську ніжність та співпереживання з кожним із нас.

Українські християни витворили багато подячних і прохальних молитов до люблячої Матері, також на її честь освячують церкви, каплиці, а навіть присвячують два місяці в році. При парафіях існує чимало гуртків і молодіжних спільнот, які почитають Марію – царицю неба і землі. Пресвята Діва Марія завжди є і буде з українським народом, хоч які би прикрі часи він не переживав. Ті, хто прибігає до неї, завжди відходить із осолодженою душею. Вона завжди готова нам допомогти, то через свої чудотворні ікони, то через свою допомогу, яка відкриває нам очі на Царство Небесне. Багато хто з нас вже отримав і отримує допомогу, підтримку, а багато ще й досі на них чекають, та не забуваймо і подякувати за усе добро, що від Неї отримали.

Не біймось приступити до стіп Марії та вмистись сльозами, коли в нас щось болить, чи коли в родині хтось узалежнений, чи дитина важко

■ Марія завжди буде з українським народом.

хвора, чи ми вже змучились боротися в цьому житті, чи напав глибокий смуток і жаль. Будьмо сміливі поручати усі свої негаразди та клопоти їй, в якої завжди є рятунок, порада чи розрада. Вона знає усе про кожного, їй не потрібно,

щоб ми багато говорили, але Вона завжди бажає радо вислухати нас як найкраща мама.

Вона – найкращий психолог, що завжди знайде вихід. Ми іноді шукаємо розуміння чи певної допомоги у вирішенні якихось проблем у людей, та часом нам відмовляють, а це може коштувати життя. Сміливо та із вірою біжимо сьогодні до психологів, екстрасенсів та за їхню щедрю «мову» винагороджуємо інколи усім, що в нас є. Очікуючи від них відвертої помочі, відкриваємо свої серця. Відвідуючи сумнівні сеанси, виносимо інколи остатні кошти з хати, що мали їх ліпше дати ще більш потребуючим і нещасним (а таких у наш час багато), натомість важко заробленими лептами «годуємо» лже-пророків, брехунів, фальшивих лікарів душі, а в найгіршому випадку слуг диявола, беручи таким чином важкий гріх на свою душу.

Не завжди людина є здатна зарадити у біді, інколи потрібна допомога з Неба, але не можна в одних моментах звертатися до Бога, а в інших – вдаватися до сумнівних послуг, що можуть бути шкідливими для наших душ. Марія нам залишила «духовний меч» – вервицю, щоб ми молились на ній та отримували щедрі ласки.

Прикладом особливої любові до Пречистої відзначався блаженний папа Іван Павло II. Бу-

дучи ще семінаристом, він уже тоді збagnув, що таке її материнська любов, якою вона огортає світ. Багато святих поручали себе Пресвятій Діві Марії чи то в радостях, чи у стражданнях. Так і одного разу Іван Павло II свідомо та привселюдно віддав себе під покров Матері Божої, промовивши такі короткі і змістовні слова: «Totus Tuus» – «Увесь Твій!» І ці слова супроводжували все його служіння.

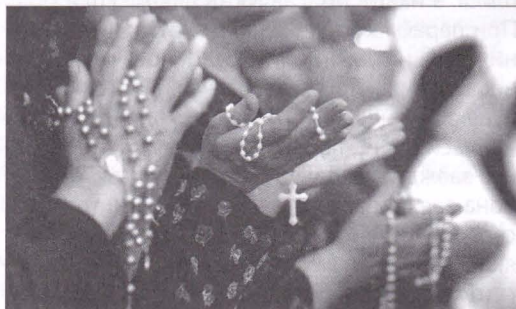
Жовтень у Католицькій Церкві присвячений молитві на вервиці, на якій молимося Ангельський привіт «Богородице Діво» та роздумуємо над різними подіями з життя Марії та Ісуса. Вервицю жертвують в різні намірах. Свідками дивовижних прикладів допомоги Марії через цю молитву часто доводиться бути багатьом вірним. Винагороду тим, хто буде щиро молитися на вервиці, Марія обіцяла через св. Домініка, у 1251 р. ці обітничі повторила через св. Симона, а у Фатімі вона доповнила їх. Незлічені чуда та оздоровлення відбулися через силу молитви на вервиці. Отож заохочуймо себе та інших до щирої і ревної посвяти Діві Марії. Вона нас любить такою ж любов'ю, як і наші земні матері. Знайдімо двадцять хвилин для розмови з Небесною Мамою. І нехай Марія завжди буде з нашим українським народом. ■

МОЛИТВА НА ВЕРВИЦІ ЄДНАЄ ЗАХІД І СХІД

о. д. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ

Нещодавно мені довелось почути думку, що молитва на вервиці є лише західною традиційною практикою, а на Сході такого ніколи не було, бо тут панувала завжди «ісусова молитва». Це дещо мене обурило, змусивши заглянути в історію нашого народу і культури, а оскільки УГКЦ є східною віткою Вселенської Церкви, що тісно пов'язана з візантійським обрядом і традиціями, тому варто звернутися тут до східних витоків нашої Церкви.

Саме слово «вервиця» має слов'янське походження. Воно народилось на території України-Русі, а значення його – шнурочок з вузликами – «верв».

■ Дорога до Ісуса є через Марію, через вервицю.

Побутувало й інше слово, що виступало синонімом, – «чотки». У стародавній Русі-Україні в побуті чотками виробляли «чит», тобто «читали молитви». За ними слідували поклони,

якими виробляли «рахунок». «Зчитування» і «рахунок» в остаточному підсумку призвели до появи єдиної іменної назви молитовного атрибуту – «чотки» (парне число звернення молитов до Бога). «Все що чіт – Богу, а все, що непарне – лукавому», – так говорить українське народне прислів'я.

Утворилась умовна різниця між вервицею і чотками: вервиця усна, а чотки – читана молитва (зокрема йдеться про читання псалмів). Але стверджувати, що щось є західне або, впадаючи в іншу крайність, московсько-православне – це не що інше як незнання історії.

Наші сусіди-білоруси, а також жителі західних і південно-західних областей України чотки називають коронками (від латинського «corona» – вінок, вінець).

У самій Греції вервицю (чотки) називали «Τό κομβολόγιον», тобто «вузлослов'я» (від «комвос» – вузлик і «логіон» – вислів), або «Τό κομβολοιέ», тобто що кожний вузлик – це молитва, сказана вголос. В Греції можна почути ще інші назви, наприклад «Ο ρόβινοσ στέψανος» – «мотузочок хвали». Самі бусинки для грецьких вервичок роблять з очерету на спомин про те, що Ісус Христос користувався в побуті очеретяними циночками.

Більшість дослідників схиляються до думки, що народження вервиці (чоток) відбулось в оточенні Пахомія Великого, оскільки серед його монахів-учнів було багато неграмотних, що не вміли читати. Тому Пахомій впровадив звернення до Ісуса, що було простим і легко запам'ятовувалось, а повторювати молитву певну кількість разів на добу стало обов'язком. Монахи часто збивались з кількості, тому почали використовувати шнурочок з вузликами (вервиці), проказуючи молитву і перебираючи вузлики у пальцях, що вберегло розум від рахування, а дало можливість цілковито віддатись молитві, не збиваючись з ліку. Перші письмові згадки зустрічаємо вже з часів св. Василя Великого (330-379 рр.), що походив з міста Кесарії. Він залишив монахам обов'язок проказування певної кількості молитов, і в нього є конкретна згадка про вервицю. Оскільки Велике Правило св. Василя Великого лягло майже в усі монаші устами, то правдоподібно,

що так слово на означення отих шнурочків потрапило на Русь, де знайшло свій словесний відповідник – вервиця.

В перших часах вервиця мала вигляд шнурочка з вузликами, а пізніше молільники почали зв'язувати докупи два її кінці, надаючи цьому певного символічного значення: коло означало нескінченність, вічність, зв'язок з наступністю, драбину до неба тощо.

Вервиця нерозривно пов'язана із духовним проводом і духівником – старцем. До старця приходили його духовні чада, розказуючи про прожитий день, про певні духовні поступки і падіння, а старець, слухаючи духовну сповідь, творив молитву і вервицю за свою дитину. Так починався духовний провід, а пізніше цей молитовний атрибут давався підопічному для моління і духовного зросту. Однак старець надалі продовжував творити молитву за власника сплетеної ним вервиці, яка у цей спосіб ставала невід'ємною частиною духовного зросту і монашого життя. Дуже швидко ця молитва стає всіма улюблена і поширюється поза монастир на мирян, глибоко входячи в життя християн і Церкви.

На вервиці творили різні молитви і уклали різні правила проказування. Найбільш знані, поширені і такі, що походять із сивої давнини, – це «Ісусова молитва» (проказування: «Господи, Ісусе Христе, помилуй мене, грішного») і Богородичне правило, що особливо розвинулось на Заході з підтримки монаших згромаджень і римських пап. На Сході Богородичне правило дещо менше практикувалось, бо воно потребувало вже певного духовного зросту, оскільки тут необхідним було «богомислення» над певними моментами життя Ісуса і Богородиці, а воно вимагає особливої підготовки і зосередження думок під час молитви.

Деякі Східні Отці стверджують, що неможливо досягнути висоти молитви, якщо ці два правила не поєднати одночасно у практиці як два весла до неба, що допомагають дійти до богоуподібнення – преображення у Христі. Адже перше вчить заглиблюватись у молитву, а інше робить богословом, який постійно розважає над Святим Писанням, бо всі таємниці

вервиці опираються саме на Біблію. Не можна молитись на ній і не читати Св. Письма, бо інакше вервиця буде поверховою, серце ніколи не заглибиться у цю молитву, не пізнає її тиші, не зможе тримати на ній увагу. Можливо, хтось схоче це заперечити, але моя відповідь буде простою: спробуйте місяць молитись по-одному, а потім по-іншому – тоді побачите різницю.

Надалі звертаю увагу більше до Богородичного правила, бо саме воно мене наштовхнуло на це розслідування. Його структура в молитовній практиці досить подібна на цілу структуру марійської вервиці, лиш певні незначні відмінності їх різнять. Сама «Ісусова молитва», до певної міри, навіть вимагає доповнення іншою формою молитви; ця роль найкраще підходить вервиці. Власне, свідчення святих Сходу і Заходу ясно потверджують, що не можна ділити саму людину в собі, бо людина не може бути без уяви (як вимагає «Ісусова молитва»); вона мусить мріяти, бо це творче начало, дане Богом, але його потрібно правильно направити, щоб демонам не було місця. Це і робить вервиця. Усталені роздумування зменшують наплив вражень та почуттів, таким чином полегшуючи духовне зосередження і споглядання. До прикладу, святий Петро з Дамаску (XI – XII ст.) поширював як одну, так і другу форму, бачачи в них велику духовну користь.

На Сході вже починаючи від кінця IV століття молитва на вервиці стає все більш популярною; на ній моляться різні молитви і в різній кількості. Приблизно після Єфеського собору (431 р.) виникає молитва «Богородице Діво», що поступово поширюється в Церкві. Ця молитва складалася з трьох частин: Ангельського привітання (Лк. 1,28), слів святої Єлизавети (Лк. 1,42), та неодноразово мала різні редакційні закінчення, що і сьогодні різняться дещо Схід («...благословенний плід лона твого, бо ти породила Христа Спаси, Ізбавителя душ наших») від Заходу («...благословенний плід лона твого, Ісусе. Свята Маріє, Мати Божа, молись за нас, грішних, нині і в годину смерті нашої»). Незважаючи на ці розбіжності, молитва «Богородице Діво» скоро поширилась і на вервицю, до якої згодом були додані певні роздумування

(богомислення), а хто саме уклав останні – до кінця невідомо.

Вже в VI ст. на Сході відомо про Богородичне правило на вервиці; на Заході про неї знають з IX ст., а поширилась аж у XIII ст. з виникненням Домініканського та Францисканського монахів Чинів.

Перемогою над турками під Лепанто 7 жовтня 1571 р. християни завдячують Пречистій Діві Марії та молитві на вервиці. А папа Пій V установив свято з нагоди цієї перемоги.

Інші наступники святого Петра, такі як Григорій XIII (XIV ст.), Климент XI (XVI ст.), Пій X (XVIII ст.), розповсюджували цю марійську молитву, а в 1878-1903 рр. папа Лев XIII найбільше з усіх попередніх римських пап шукав опіки у Марії через вервичку та заохочував до цього вірних.

Новітній велетень святості у Православній Церкві, св. Серафим Саровський (1759-1833), теж поширював цю молитву. Духовний син св. Серафима, старець Зосим, написав лист на тему цієї молитви, де між іншим написано: «...забув я вам порадити про деякі справи, які конечні для спасіння. Відмовте «Богородице Діво» 150 разів, і ця молитва захоронить Вас на дорозі до спасіння».

Це Правило, яке би воно не називалося – вервиця, розарій, пацерки, романець – можна сказати, дане нам самою Богородицею, бо, як стверджував бл. Іван Павло II: «Вервичка – це найкоротший шлях до Бога, тому що Марія є найкращим провідником на Дорозі, Яку звать Ісус, і вона знає Його найкраще». Найпростіша дорога до Ісуса є через Марію, через вервицю. ■

■ Розважаймо над Святим Писанням з вервицею.

З ВЕРВИЦЕЮ У РУКАХ – КРИЗЬ ЖИТТЯ

(історія пані Валентини)

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

– Дуже вас прошу, отче, відслужіть Службу Божу за моє здоров'я, бо ноги дуже мене болять. Коли я була минулого разу у вас на Службі Божій, то мені стало легше, а тепер знову не можу терпіти, – з болем підійшла до священика старенька бабуся Валентина, даючи на Службу Божу записку.

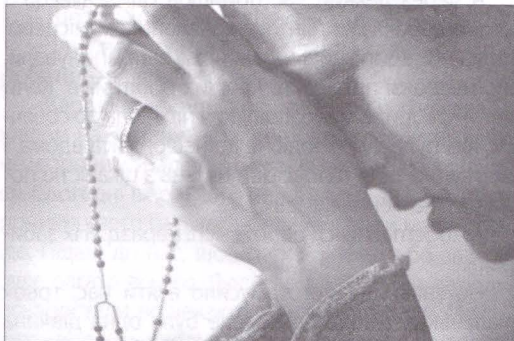
– Все, що забажаєте: сповідь, Службу Божу, оливопомазання, і навіть вервицю разом відмовимо, – з добрим серцем відізвася до неї священик.

– Боже, яка я щаслива, що до вас приїхала. Я вервиці з рук не випускаю. Якби ви знали, як мене Матінка Божа любить і рятує, о, як ще допомагає кожного дня! Мені вже вісімдесят чотири роки минуло, а я сама даю собі раду, ще й до вас з Вінниці приїхала. Хіба то не Божа сила рухає ті болючі мої ноги? В одній руці вервичка, а в другій палиця – йду якось. Боже, Боже, де та сила поділась?

– А коли ви, пані Валентино, почали молитись на вервиці? – запитав з цікавістю отець.

– Отче, мої батьки були дуже побожні, з дитинства я навчилася молитися, бо ми вдома всі разом це практикували. Це були дуже тяжкі роки, аж страшно згадувати. В голод тридцять третього мені було всього шість років. З хати все забрали, але ми мали сховок у лісі. Це допомогло вижити. Бабуся померла, а дідусь загинув під час Першої світової війни у Карпатах, тож я його не знаю. Голодомор минув, почались репресії. Забрали дуже багато людей з нашого села Чемериського, а також зі Стасюків. Ніхто не знав, коли і за що можуть забрати. Нам здавалось, що ми всі є ворогами народу. Мого дядька Франика також забрали, а він навіть читати і писати не вмів, але був дуже побожний; мабуть, за це його у Вінниці потім розстріляли. Такі були часи.

Через декілька років почалась війна. Коли прийшли німці, то почали свої порядки заводити. Восени записали мене на примусові роботи. Молодь вивозили до Німеччини. А мені минуло тільки п'ятнадцять років. Я була низького росту, але на це ніхто не дивився. Нас було дві сестри, хтось мусів їхати.

■ Молюся з дитинства на вервиці.

Всіх записаних на примусові роботи до Німеччини збирали на цукровому заводі в Барі, звідки нас відправляли на залізничну станцію. Цілий день ми перебували там. Коли зачитували списки, то я не почула свого прізвища «Гавлонська». Тоді я підійшла до шуцмана (так звали наглядачів) і запитала, чому мене немає в списках. Він оглянув мене, як кажуть, з ніг до голови і каже мені:

– Дитино, ось там дірка в загорожі: йди якнайшкоро додому, але щоб ніхто тебе не бачив.

Я так і зробила: перелізла через діру – і гайда додому в Чемериське. Тато і мама дуже зраділи такому моему порятунку. Мене завезли до тітки у Бар з метою там переховувати. Під припічком у неї була пивниця, і я там спала. А коли хтось заходив з чужих, я також туди ховалась, ще й закривалась дощечкою. Бувало, що й німці заходили. Тоді я брала вервицю в руки і молилась (ото й відповідь на ваше питання про те, коли я навчилася так молитися). Зі свого сховку я бачила тільки ноги. І коли ті чужі люди виходили з хати, я спокійно зітхала і казала: «Слава Тобі Господи!» А потім вилазила і вже ходила вільно по хаті.

Минув рік. Знову набирали робітників до Німеччини. Я вже не могла переховуватись, тож поїхала разом з усіма. Зі мною їхали дівчата і хлопці з усього Барського району, зі Жмеринки й інших районів. Я перший раз їхала тоді у поїзді і весь час дивилася у вікно, навіть забула про молитву. А коли приїхали до Німеччини, то зупинились на одній станції. До нас вийшли бауери (господарі).

Кожний хазяїн підбирав собі дівчат до роботи. Ми навіть не помітили, як всіх розібрали, а залишилось нас троє, і всі – дівчата малого росту.

А через деякий час прийшов один німець з двома собачками. Він був начальником місцевої поліції, але запізнився, тож йому запропонували, що невдовзі привезуть кращих робітників. Коли вони говорили між собою, то я підійшла до собачки, яка була дуже подібна до нашого пса вдома, і погладила її по голові. Цей німець з цікавістю подивився на мене і сказав:

– Abgemacht. Ich nehme sich. (Гаразд. Я їх забіраю).

Не знаю, що його змусило взяти нас, трьох маленьких дівчат. Крім мене була одна дівчина з Шаргорода і одна – з Маріуполя. Спочатку нам було дуже важко. Німці вимогливі до праці. Крім цього, вони дивляться, щоб все робилось якнайкраще. Роботи було багато: ми ходили на сінокіс, вирощували шпинат тощо, а для того треба було дуже рано ставати і до самого вечора працювати. А мені ще хазяїн доручив собак годувати. І тут я справлялась. Мені подобалося, коли вони до мене лестились, а я їм давала їсти вчасно.

Недалеко від нас була фабрика, де працювали робітники з України, Польщі, Франції, Білорусі. Їх слабенько кормили, а наші дівчата їсти не хотіли, зате одержі доброї не мали, навіть робочої, тому ми носили цим нашим сусідам продукти, а вони давали дещо з одержі. Хоч ми й старалися робити такі обміни непомітно, хазяїн про це знав, але вдавав, що не бачить. А давали ми тим робітникам картоплю, пшеницю, молоко – що тільки могли. І ось одного разу я з своєю подругою взяла цибулі, моркви, картоплі, гречки і понесли сусідам, які дуже втішилася. Та це помітив хазяїн. І коли ми прийшли, то він нам суворо покивав пальцем, щоб ми більше цього не робили. Крім того, ми боялись, щоб не потрапити в руки поліції. Але в мене така бажання допомагати іншим є до сьогодні, бо так нас навчали у церкві священики.

Коли війна закінчувалась і прийшли радянські воїни, то найбільше лиха зазнали дівчата-остарбайтери. Солдати говорили: «Ви німцям служили, а тепер росіянам послужіть».

Не минули вони й нас. Наступав вечір і якась тривога була на серці. Коли солдати прийшли, я в той час молилась на вервиці. Тоді до мене підій-

шов один із них, старший сержант, взяв мене за руку і подивився мені в очі, а тоді питає:

– Ти молилася, як тебе звати?

Я з переляку не знала, що відповісти, і коли він ще раз запитав, чи завжди я молюся, то я відповіла:

– Так. Я молюся з дитинства. Батьки мене навчили. Звати мене Валентина.

– Звідки ти? – питав далі.

– З Бара, що на Вінниччині, – відповідала я.

– А я з Вінниці. Мене звати Віктор, будьмо знайомі. Я також вірую в Бога і молюся, тільки тайком. Так ось знай, що від сьогодні тебе і пальцем ніхто не торкне. Так само скажи своїм дівчатам.

Отак ми з Віктором Вахчинським стали приятелями, а після його демобілізації я вийшла за нього заміж. Це вже було після повернення з Німеччини. Не знайшовши праці вдома, ми вирішили поїхати на Донбас. Тоді всіх, хто був без роботи, направляли туди. Люди виживали як могли. Зарплата була низька, а тут ще голод в сорок шостому почався. Не встигли люди відійти від війни, а вже почалось нове лихо. І чого ми такі нещасні?..

Через рік нам дали відпустку. Віктор поїхав до своїх батьків, а я до своїх. Це був сорок сьомий рік, початок літа.

Прийхала до Жмеринки. Як подивилась, що робиться на вокзалі, то жажнулася. Людей повно, всі кудись хочуть їхати, спішать. Тут дідуся, бабусі, діти, каліки. Всі марні, мовчазні, сердяться, якщо щось запитаєш. Найбільше жаль було отих обідраних, немитих дітей, яких тягнули до поїздів їхні матері, бабусі чи дідуся. Як я потім довідалась, більшість з них добиралася до «западної» (так тоді називали Західну Україну), щоб там щось випросити на прожиття. А їхали туди хто як міг: у вагонах, в тамбурах, а також поїздами-товарняками.

Я поставила свої клунки біля вхідних дверей і дивлюсь: може, хто знайомий трапиться з мого села, бо ще маю добиратись до Бара. Бачу, йдуть діти з простягнутими руками і кричать: «Дайте хліба, дайте хліба, добрі люди, дайте хліба!» Але їм нічого нічого не давав, бо у кожного були такі самі проблеми.

А я везла додому шість булочок-батонів, трохи круп, муки, макаронів: всього потрохи взяла. Боюся, щоб мені не відібрали, бо я тут однісінька. Поїзд до Бара буде аж перед обідом. Нікого не бачу зі

своїх і собі думаю, чи дати щось тим голодним діточкам, чи ні. Якесь дивне почуття і ляк мене пройняв. Думаю, як тут так просять хліба, то вдома не краще. Взяла в руки вервицю, але не молилась, бо не могла. Такий мене жаль перейняв і згадала собі, як Ісус накормив п'ять тисяч людей п'ятьма хлібами. І тут вирішила відкрити свій клучок, витягнула батон, вломила і дала кусочок одному хлопчику, а потім другому. Боже, як тут збіглися діти і почали кричати: «Мені, тьотю, мені...» Вмити цю булочку на куски порозривала і роздала. Дивлюся, що не всіх почастувала. А один хлопчик впав переді мною на коліна, перехрестився і почав молитися: «Отче наш, що еси на небесах...» А мені сльози горохом течуть по лиці, люди дивляться, що я буду робити. А одна жінка питає:

– Звідки їдете, жіночко?

– З Донбасу додому, – відповідаю.

– Везіть додому, що взяли з собою. Бачите, що тут робиться.

Але я таки не могла не дати чогось тому хлопчикові. Витягнула ще один батон і роздаю. Знову позбігались дітей, а навіть і дорослі почали просити, а потім підійшли каліки, то ще одну булочку роздала по кусочку. Після цього забрала свої клунки і пішла до колії, там вже чекала на поїзд.

Після обіду я вже була в Чемериському. Нікого по дорозі не зустріла. Серце відчуло щось не те, немовби камінь на ньому лежав. Не було ніякої радості...

Різні думки роїлися в голові, але я сама себе заспокоювала, що несучи додому хоч і небагато, але все-таки харчі. Хоч тим обрадую батька, матір, та й сестра прийде. Вона також була заміжною. Та з кожним кроком все більше непокоїлося серце, мало не вискакувало з грудей. Дивлюся – ось наша хата, подвір'я поросло бур'янами, ворота закриті, біля дому нікого немає. Відкриваю двері одні, а потім другі. І тут відчула неприємний запах. Я вийшла на двір, подумала. Якщо нікого вдома немає, то чому двері не були закриті на замок? І ще цей запах, що аж надвір йде. Що то може бути?

Знову зайшла я до хати. Ввійшла на кухню, потім в другу кімнату, відтак дивлюся і не можу зрозуміти: тато лежить на підлозі, немов мертвий. Я почала кричати:

– Татку, татку, а це що таке?

Порухала, а він дійсно мертвий. Лице чорне,

очі запали в глибину, ніс гострий, а сморід, що не можна видержати. Вибігла на вулицю, плачу так, що було чути на все село. Біля нас проходила далека сусідка, зайшла на подвір'я, питає:

– Що з тобою, Валу? Коли приїхала?

– Тато померли, а де мама – не знаю, що мені робити? – відповідаю.

– Кароліна, мабуть, з іншими людьми поїхала за хлібом на Західну Україну, а батько почував себе нездоровим. Жаль, що ніхто не знав, що так сталося. Сьогодні вже нічого не вдіємо, а завтра похоронимо твого батька, а ти чекай, поки мама приїде. Підеш до нас, щоб переночувати, бо завтра буде багато всього. Люди всі роз'їхалися, городи позаростали, всі чекають на новий врожай. Може, щось вродить, і тоді стане легше, – заспокоювала, даючи добрі поради, наша сусідка.

На другий день на цвинтарі вже зранку викопали яму, збили з дощок труну і похоронили батька без священика, самі молилися над гробом. А я ввечері молилася за нього всі три вервиці.

Ми не знали, скільки батько пролежав після своєї смерті і якою була його кончина, але зрозуміли, що він помер самотнім. Через два дні приїхала моя мама з Тернопільщини. Дуже плакала за батьком, але ми нічим не могли її зарадити. Вона дещо привезла з продуктів. Багато розказувала про дорогу, про людей, в яких просила хліба. Та найбільше її здивувала побожність, яку побачила як у селах, так і в містах.

– В неділю і свята там ніхто не працює, – говорила вона, – від малого до старого всі йдуть до церкви, а вітаються тільки по-християнськи «Слава Ісусу Христу!», – говорила зі захватом мама.

В хаті ми почали наводити порядок. Хоч як провітрювали хату, але неприємний запах залишався. Мені порадили зробити побілку. Тож на другий день пішла я на цукровий завод, де мені винесли грудочки негашеного вапна. Мені розказали, як гасити його. Поставила на кухні діжу та й залила водою.

Через деякий час я вирішила порухати його, а воно мені як бризне на лице! Все обличчя заліпило. Прибігла мама і тут же принесла відро води та почала мене обмивати. Усе обличчя було спечене. На щастя, очі залишилися непошкодженими. Обличчя горіло вогнем, я кричала від болю. Мати побігла до сусідів. Дивлюсь на руки: зверху вся шкіра

злізла аж до м'язів. Обличчя я не бачила, бо дзеркала не було від похорону.

Мене положили на ліжко. Жінки назбирали на ставку жабуриння і почали прикладати до обличчя і до рук, бо дуже пекло. На другий день прийшов наш сільський лікар, Валерій Петрович. Він був на фронті польовим фельдшером. Уважно подивився на мене, покивав головою і тут же сказав:

– Заберіть це жабуриння, ви можете занести інфекцію, а тоді ніщо не допоможе.

Всі дивилися на нього і чекали його дій.

– На фронті були ще страшніші випадки, і ми старались врятувати людей.

І справді, під час війни найбільше горіли солдати екіпажів танків, і він лікував їх. Тому для нього мій випадок не був новою. Чого він тільки не розказував зі свого воєнного лікарського досвіду!

Лікар поклав мені руку на голову, а потім перехрестився і тихенько молився, після чого сказав:

– Валентино, все залежить від тебе. Як будеш слухатися, через деякий час забудеш, що таке тобі трапилось.

Після того, як забрали жабуриння, обробив моє лице дезінфекцією і почав готувати якусь мазь на риб'ячому жирі, а потім наклав мені маску на обличчя, кажучи:

– Тепер, прошу тебе, набирайся мужності і сили волі. Буде дуже свербіти обличчя, але ти не доторкайся. Знімеш оце – будеш дуже страшною, ніхто на тебе дивитися не хоче. Якщо не будеш рухати його, все зійде й ніякого знаку не буде. Дай мені слово, що буде так.

Я навіть не задумуючись, відповіла:

– Так! Я буду слухатись вас.

– Я буду навідуватись кожного дня. З Богом!

Ще раз погладив мене по голові і вийшов.

Спочатку мені було добре, а потім, особливо вночі, мене почало свербіти. Так хотілось доторкнутися до обличчя, до носа, до лоба. Це не можна переказати. Прийшла до мене сестра, нагадала мені, щоб терпіла. Цілу ніч ми молилися на вервиці, я не могла заснути. На другий день я піднялася, хотіла подивитись у дзеркало, але його сховали. Я тоді подивилась у вікно, яке було відкрите. Боже, моє обличчя було чорне, як вугіль.

– А це що з мене зробили? – запитала я.

– Лікар говорив, що це все пройде, – говорила сестра.

Більше як три дні я терпіла. Лікаря не було, бо його викликали на якісь збори. А ледве зносила сверблячку: так і хотілося рукою доторкнутися до обличчя. Тільки один Бог знає, як я це переносила. В одній руці я тримала образочок Матері Божої Неустанної Помочі, а в другій – вервицю, і постійно молилася. А як вже не ставало сил – кричала: «Ісусе, Маріє!» На четвертий день таки зняла цю маску, а обличчя було таке рожеве, як у новонародженої дитини. Приїхав Віктор, мій чоловік. Найперше він запевнив, що не залишить мене, якою б я не була. Це була дуже велика підтримка. Після війни було дуже багато дівчат, і він міг знайти хтознає яку, але виявився справжнім другом.

Зійшлися люди і вимагали, щоб мене везти до лікарні, але повернувся лікар і сказав, що все вже позаду. Він не дав мене везти до лікарні спочатку, кажучи, що я можу померти по дорозі, а тепер тим більше, він мене дуже акуратно лікував. Основним ліком був дитячий риб'ячий жир.

Валерій Петрович був справжнім лікарем. Він розказував, як врятував ні війні навіть німця, воєрога, підібравши його, коли цей горів, залишивши свій танк на полі бою. Щоб його врятувати, прийшлося переодіти в солдатську форму російської армії. Коли він його вилікував, то передав в полон. Одні його сварили за це, а другі хвалили. А скільки солдатів померли в тяжких муках! Один Бог знає їхні терпіння в останніх годинах їхнього життя.

А мені ставало з кожним днем краще. Обличчя набирало натурального відтінку. Тільки на цій руці залишився оцей знак, мабуть, щоб не забула про все це.

З Віктором ми прожили сім років, і він помер – мабуть, від ран, які він мав з війни. Я вийшла вдруге заміж і переїхала у Стрижавку, що біля Вінниці. Жили в баракі цукрового заводу. На одній кухні було дев'ять сімей. Але я ніколи не допускала, щоб хтось сварився. Всім розказувала, що нас усіх Бог любить. Потім другий чоловік помер від раку. Також і сестра переставилася, а я залишилась одна. Також перехворіла – мала пухлину, але, слава Богу, одужала. Я вам правду, отче, кажу: я така грішниця, і деколи дивуюся, як мене Господь Бог любить і дає мені здоров'я. В подяку за це багатьох людей я навчила молитися.

В Стрижавці біля нашого дому є костел. Відкопи його відкрили, я його жодного дня не опускаю. Чи

ремонт там, чи навіть коли нікого немає – піду, відкрию собі двері, помолюся Богові, подякую Йому і Матінці Божій за Їх доброту. Боюся тільки одного: що ноги не зможуть ходити – і не зайду до святині.

Священик уважно вислухав бабусю з паличкою, поклав руку на її плече, сказав до неї:

– Бог всюди є. Звичайно, у Божому храмі Він ближче до нас. Але Бог присутній найбільше у

терплячих, які з розумінням приймають свій хрест. Ви, пані Валентино, не думайте про майбутнє, а тільки про завтрашній день. Бог ніколи вас не опустить. Ви самі говорите, що Він вас любить особливою своєю любов'ю. Тож прошу вас молитися і за мене, грішного. А ви не падайте духом. Життя ваше пройшло не намарно і закорінене у вічність, як ваша вервиця, що має початок, а не має кінця. ■

форма СП-1		Державний комітет зв'язку та інформатизації України									
АБОНЕМЕНТ		На газету журнал	23959 (Індекс видання)								
Місіонар (найменування видання)		Кількість комплектів									
на 20__ рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Куди (поштовий індекс)				(адреса)							
Кому				(прізвище, ініціали)							

ПВ	місце	літер	ДОСТАВНА КАРТКА ДОРУЧЕННЯ								
			На газету журнал	23959 (Індекс видання)							
Місіонар (найменування видання)		Кількість комплектів									
на 20__ рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Вартість		передплати		грн.		коп.		Кількість комплектів			
		переадресування		грн.		коп.					
на 20__ рік по місяцях											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Поштовий індекс				місто							
код вулиці				село							
				область							
				район							
				вулиця							
буд.	корп.	кв.	Прізвище, ініціали								
код передплатника											

Вартість передплати:

на 1 місяць – 5 грн. 10 коп.

на 3 місяці – 15 грн. 30 коп.

на 6 місяців – 30 грн. 60 коп.

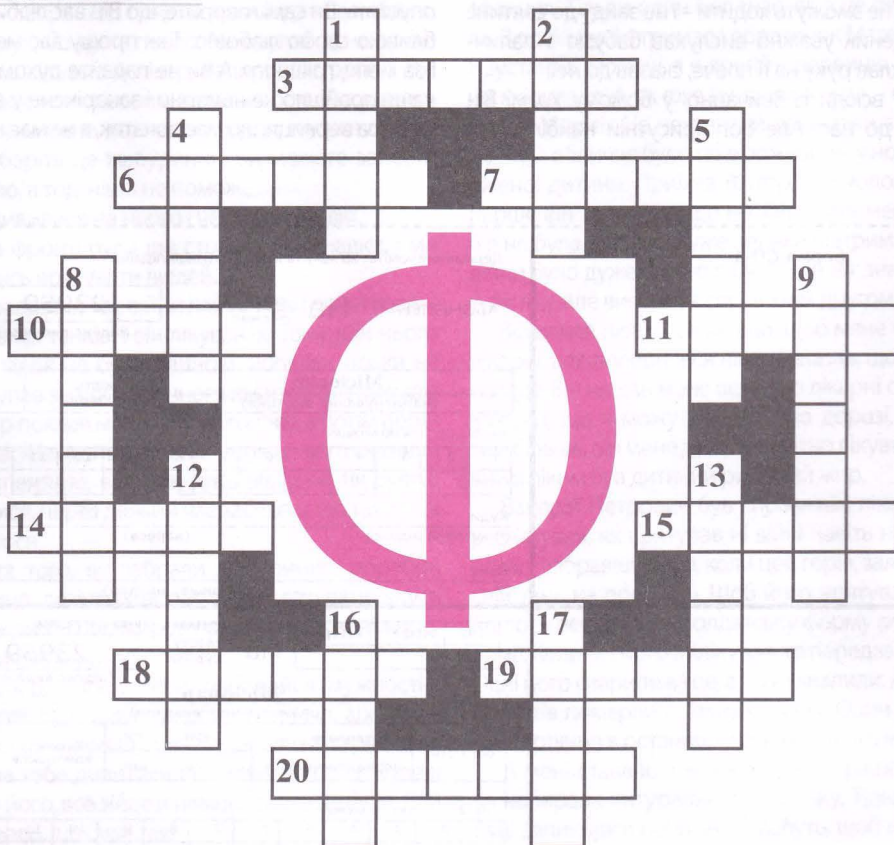
на рік – 56 грн. 10 коп.

«Каталог видань України» стор. 142

КРОСВОРД «ЛІТЕРА «Ф»

Підготувала Леся ШТИКАЛО

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 3. Формальна мова для опису алгоритмів, яку використовують для розв'язання науково-технічних завдань за допомогою комп'ютера. 6. Місцевість у Португалії, де з'явилася Божа Мати трьом дітям. 7. Хронологічно послідовне зображення подій і пригод у художньому творі. 10. Довга і вузька глибока морська затока з високими стрімкими берегами. 11. Книга або журнал форматом в аркуш або половину аркуша. 14. Дерево родини пальмових із солодкими поживними плодами. 15. Дерев'яний духовий музичний інструмент тенорово-басового діапазону. 18. Місто Київської області, райцентр на р. Унаві. 19. Умова, рушійна сила будь-якого процесу, явища; чинник. 20. Британський фізик і хімік, один із основоположників електротехніки і магнітооптики.

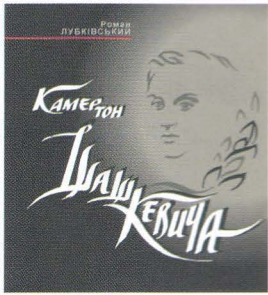
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Обриси, контури, зовнішні межі предмета, що визначають його зовнішній вигляд; конфігурація. 2. Великий промисловий птах ряду курячих із яскравим оперенням. 4. Деревинний матеріал у вигляді тонких пластин, якими обклеюють столярні вироби для їх оздоблення. 5. Пляшечка для парфумів, одеколону. 8. Рід одно- та багаторічних трав родини пасльонових. Інша назва марунка. 9. Фахівець із філософії; мислитель. 12. Самостійний відділ будь-якого підприємства, установи тощо. 13. Керамічні вироби (посуд, вази, статуетки), які одержують за допомогою спікання фарфорової маси. 16. Закінчення, завершення якоїсь справи, події, явища; кінець, підсумок. 17. Смолоскип.

Відповіді на кросворд «СВЯТІ ВЕРЕСНЯ», опублікований у числі за вересень 2011 року:

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5.Покора. 6.Симеон. 9.Місія. 11.Пісня. 12.Лисабон. 15.Дмитро. 16.Рай. 17.Світло. 21.Радість. 23.Пімен. 24.Ласка. 25.Дівця. 26.Біблія.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1.Софія. 2.Прихід. 3.Диякон. 4.Поміч. 7.Нікомидія. 8.Ангелятко. 10.Наталія. 13.Ера. 14.Єва. 18.Цариця. 19.Італія. 20.Лелія. 22.Надія.

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР»

Роман Лубківський
КАМЕРТОН ШАШКЕВИЧА
Статті, рецензії, інтерв'ю, промови, поезії.

– Жовква: Місіонер, 2011. – 352 с.

Життя й творчість класика української літератури о. Маркіяна Шашкевича (1811–1843) справили могутній вплив на формування світоглядних засад, творчих орієнтирів і культурологічних засягів літературного покоління середини минулого століття, яке прийнято називати “шістдесятниками”. Належить до цього покоління і поет, перекладач, літературознавець, громадський діяч Роман Лубківський. Починаючи з 1968 року (виступив на сторінках газети “Літературна Україна” із проблемною публіцистичною статтею “Віддаймо шану Маркіянові”), автор творить власну візію апостола українського національного відродження. 200-літтю від дня народження М. Шашкевича Р.Лубківський присвячує книгу статей, рецензій, інтерв'ю, промов. Також включив до неї поему “Камертон Шашкевича” та окремі поетичні твори. Видання пропонується широким колам читачів, зокрема творчій інтелігенції, священництву, молоді. Ілюструється маловідомими документальними світлинами.

Йосиф Рацінґер – Венедикт XVI
НОВА ПІСНЯ
ГОСПОДЕВІ.

Віра в Христа та
Літургія у наш час

– Жовква: Місіонер, 2011. –
264 с.

Відправа Богослуження засвідчує наше розуміння Господа і світу, наше ставлення до Ісуса Христа, до Церкви і до нас самих. Із перспективи такого всеосяжного підходу, Йосиф Рацінґер ставить Христа в основі та в центрі всіх роздумів про Літургію. Книга буде цікавою для всіх, хто бажає краще зрозуміти Святу Літургію і розділити разом радість цього свята.

Ган Урс фон Бальтазар
ПАСХАЛЬНЕ
ТАЙНСТВО

– Жовква: Місіонер, 2011. –
280 с.

У книзі відомого богослова ХХ століття Ганса Урса фон Бальтазара викладено роздуми над головною подією християнства, тобто над смертю та воскресінням Ісуса Христа. Автор, використовуючи думки своїх попередників та сучасників, висловлює власні судження щодо змісту Пасхального тайнства, зокрема детально осмислює значення Страсної П'ятниці, Суботи та самого Пасхального дня для усіх християн.

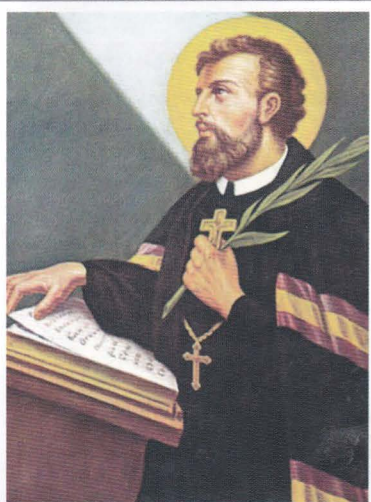
З ПИТАНЬ ПРИДБАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

звертатися за адресою:
вул. Б. Хмельницького, 40
м. Львів, 79010

тел.: 0952602157, (032) 272-90-80
<http://www.missioner.com.ua>
radakzia@missioner.com.ua

ВАСИЛІАНСЬКИЙ ЧИН СВЯТОГО ЙОСАФАТА

*«Ut unum sint! –
Щоб усі були одно!»*

**ЗАПРОШУЄМО ВАС
НА МІЖНАРОДНУ ПРОЦЮ**

25 листопада 2011 р. Б.

в місто Володимир-Волинський
(на батьківщину св. Йосафата Кунцевича).

**МИ СПОДІВАЄМОСЬ, ЩО ВАША ПРИСУТНІСТЬ І ЧИСЕЛЬНА УЧАСТЬ
ПРОЧАН В СПІЛЬНИХ МОЛІННЯХ НА ЧЕШЬ ВЕЛИКОГО СВЯТОГО Й
АПОСТОЛА ЄДНОСТІ, 25 ЛИСТОПАДА ДОДАДУТЬ НАМ НОВІ НАТХНЕННЯ
ПРОДОВЖУВАТИ ЙОГО СПРАВУ НА БЛАГО НАШОЇ ЦЕРКВИ Й НАРОДУ.
ДО ЗУСТРІЧІ НА ЙОСАФАТОВІЙ ЗЕМЛІ! ЩАСЛИВОЇ ДОРОГИ!**

НАША АДРЕСА:
Монастир св. Йосафата
вул. Ковельська, 47
м. Володимир-Волинський
Волинська обл.
44700 УКРАЇНА

ТЕЛЕФОНИ ЗА ДОВІДКОЮ:
8-03(342) 2-39-57

НАСТОЯТЕЛЬ
о. Терентій Довганюк, ЧСВВ